

รายงาน

การประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๐

ระหว่างวันที่ ๒๘ เมษายน – ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ณ เมืองบาห์ลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

การประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา (The Association of Secretaries General of Parliaments – ASGP) ประจำปี ๒๕๕๐ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๘ เมษายน – ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ณ เมืองบาห์ลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ทั้งสิ้น จำนวน ๘๘ คน จากประเทศสมาชิกจำนวน ๖๘ ประเทศ ในการประชุมครั้งนี้มีนาย Anders Forsberg ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภาเป็นประธาน โดยมีคณะผู้แทนไทย จำนวน ๔ คน เข้าร่วมประชุม คือ

๑. นายพิฑูร พุ่มหิรัญ
  - เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
  - สมาชิกสมาคมเลขาธิการรัฐสภา
  - หัวหน้าคณะผู้แทนไทย
๒. นายทวี พวงทะวาย
  - ที่ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ
  - ผู้แทนไทย
๓. นางสมนฤทัย อักษรมัต
  - ผู้อำนวยการกลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา
  - สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
  - เลขานุการคณะผู้แทนไทย
๔. นางสาวนิรนนท์ สังข์โต
  - เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ๕
  - กลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา
  - สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
  - ผู้ช่วยเลขานุการคณะผู้แทนไทย

กำหนดการและหัวข้อการประชุม

การประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประจำฤดูใบไม้ผลิ ปี ๒๕๕๐ มีระยะเวลา ๖ วัน คือ ระหว่างวันที่ ๒๕ เมษายน – ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ โดยมีกำหนดการและหัวข้อการประชุมฯ ดังนี้

วันอาทิตย์ที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๐

ช่วงบ่าย

เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

- การประชุมคณะกรรมการบริหาร

วันจันทร์ที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๐

ช่วงเช้า

เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา

- เปิดการประชุมเต็มคณะ
- การพิจารณาระเบียบวาระการประชุม
- การแนะนำสมาชิกใหม่
- กล่าวต้อนรับและการนำเสนอระบบรัฐสภาของอินโดนีเซีย ในหัวข้อ “การเสริมสร้างระบบการสนับสนุนของสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐอินโดนีเซีย” (Strengthening the supporting system of the House of Representatives of the Republic of Indonesia) โดย นาย Faisal Djamal เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอินโดนีเซีย

ช่วงบ่าย

เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

- การนำเสนอประเด็นอภิปราย (Communication) เรื่อง “การเฉลิมฉลอง ๑๐๐ ปี รัฐสภาฟินแลนด์” (Celebrating the Centenary of the Finnish Parliament) โดย นาย Seppo Tiitinen เลขาธิการรัฐสภาฟินแลนด์
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “การใช้เว็บไซต์ที่เป็นทางการของรัฐสภา : การสร้างความเชื่อมั่นในรัฐสภา (The use of official websites in national Parliaments : developing trust in Parliaments) โดย นาย Carlos Hoffmann Contreras เลขาธิการวุฒิสภาชิลี

วันอังคารที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ช่วงเช้า

เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา

เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา

- การประชุมคณะกรรมการบริหาร
- การอภิปรายทั่วไปในหัวข้อ “การสะท้อนสังคมในรัฐสภา : การเป็นตัวแทนของเจ้าหน้าที่รัฐสภา” (Mirroring Society in Parliament : representativity of parliamentary staff) โดย นาย Marc Bosc รองเลขาธิการสภาสามัญแคนาดา
- การนำเสนอประเด็นอภิปรายในเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างสมาคมเลขาธิการรัฐสภาและสหภาพรัฐสภา (the recent events relating to the cooperation between the ASGP and the IPU) โดย นาย Martin Chungong
- การนำเสนอคำตอบของแบบสอบถาม เรื่อง “ระบบสำหรับการบันทึกรายงานการประชุมที่เป็นทางการของรัฐสภา” (Systems for transcribing official reports of parliamentary sittings) โดย นาย Abdeljalil Zerhouni เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโมร็อกโก

ช่วงบ่าย

เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

- การอภิปรายทั่วไปในหัวข้อ “การตรวจสอบของรัฐสภาในด้านราชการลับและกลาโหม” (Parliamentary Scrutiny of the Defence and Secret Services) โดย นาย Henk Bakker รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเนเธอร์แลนด์

วันพุธที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ช่วงเช้า – ช่วงบ่าย

- ทักษะศึกษา ณ เขตอุบุด และพิพิธภัณฑน์ Pancayaknya

วันพฤหัสบดีที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ช่วงเช้า

เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา

- การประชุมคณะกรรมการบริหาร
- แบบสอบถามและรายงาน
- การสรุปและวิเคราะห์การสัมมนาระดับภูมิภาค เรื่อง บทบาทของรัฐสภาในกระบวนการสมานฉันท์ของชาติในแอฟริกา

จัดโดยรัฐสภาบุรุนดี สหภาพรัฐสภา และ International IDEA โดย นาย Hafnaoui Amrani เลขานุการสภาที่ปรึกษาแห่งชาติแอลจีเรีย

เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา

- หมดกำหนดเวลาสำหรับการเสนอชื่อบุคคลเป็นกรรมการบริหารแทนตำแหน่งที่ว่าง จำนวน ๑ ตำแหน่ง
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “การเสด็จด้านศิลป - วัฒนธรรมสำหรับรัฐสภาแบบเปิด” (Art & Cultural Events for an Open National Assembly) โดย นาย Tae Rang Kim เลขานุการรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลี
- การอภิปรายทั่วไปในหัวข้อ “การเปลี่ยนแปลงจากระบบพรรคการเมืองเดียวเป็นระบบพรรคการเมืองหลายพรรค” (Transition from a one party system to a multi – party system) ดำเนินการอภิปรายโดย นาย Heiki Sibul เลขานุการรัฐสภาเอสโตเนีย

ช่วงบ่าย

เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

- การอภิปรายขอบเขตย่อในมุมมองที่ต่างกันในเรื่องอำนาจอิสระของรัฐสภาเพื่อจัดเตรียมสำหรับการจัดทำแบบสอบถาม โดย นาย Alain Delcamp เลขานุการสำนักประธานวุฒิสภาฝรั่งเศส
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “รัฐสภาแบบเปิด – การริเริ่มที่ประสบความสำเร็จ” (Open Parliament – a successful Initiative) โดย นาง Georgeta Ionescu เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร โรมาเนีย

เวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา

- การเลือกตั้งกรรมการบริหาร จำนวน ๑ ตำแหน่ง

วันศุกร์ที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ช่วงเช้า

เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

- การประชุมคณะกรรมาธิการบริหาร

เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา

- แนะนำสมาชิกใหม่ของสมาคมฯ
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “ภาวการณ์สมองไหล ในแอฟริกา: ปัจจัยสำคัญในความด้อยพัฒนา” (The brain – drain

- in Africa : an important factor in under-development)
โดย นาย Marc RWABAHUNGU เลขานุการรัฐสภาบुरुнді
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “ศูนย์การศึกษาวิจัยด้านรัฐสภาแห่งออสเตรเลีย” (The Australian Parliamentary Studies Centre) โดย นาย Ian Harris เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรเครือรัฐออสเตรเลีย
  - การอภิปรายในประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติม (คัดเลือกโดยคณะกรรมการบริหารในการประชุม ASGP ประจำปี ๒๕๕๐)
  - การอภิปรายการแก้ไขข้อบังคับของสมาคมฯ
  - ข้อซักถามเกี่ยวกับการบริหารงานและการเงินของสมาคมฯ
  - การพิจารณาร่างระเบียบวาระสำหรับการประชุมครั้งถัดไป (การประชุมสมาคมเลขานุการรัฐสภาประจำปี ๒๕๕๐ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส)
  - ปิดการประชุม

สมาชิกใหม่ของสมาคมเลขานุการรัฐสภา

ในการประชุม ASGP ครั้งนี้ นาย Anders Forsberg ประธานสมาคมเลขานุการรัฐสภาและประธานในการประชุมฯ ได้กล่าวแนะนำและกล่าวต้อนรับสมาชิกใหม่ของสมาคมเลขานุการรัฐสภา จำนวน ๑๒ คน คือ

๑. นาย Nawar Ali Al – Mahmood	เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรราชอาณาจักร บาห์เรน
	(แทน Dr. Abdul Naser Mohamad Janahi)
๒. นาย Oum Sarith	เลขานุการวุฒิสภาราชาอาณาจักรกัมพูชา (วุฒิสภากัมพูชาเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ ASGP ครั้งนี้เป็นครั้งแรก)
๓. นาย Jacques Mbembi	เลขานุการรัฐสภาสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก (แทน นาย Constantin Tshisuaka Kabanda)
๔. นาย Allam Al – Kandari	เลขานุการรัฐสภาคูเวต (แทน นาย Abdul Latif Al – Rizaihan)
๕. นาย Zarko Denkovski	เลขานุการรัฐสภาสาธารณรัฐมาซิโดเนีย (แทน นาย Aleksandar Novakoski)

๖. นาย Mahmood Bin Adam เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรมาเลเซีย
(แทน นาย Abdullah Abdul Wahab)
๗. นาย Seydou Nourou Keita เลขานุการรัฐสภามาลี
(แทน นาย Mamadou Santara)
๘. นาย Simon Nama Goabab เลขานุการรัฐสภานามิเบีย
(แทน นาย Jakes Jacobs ปฏิบัติหน้าที่แทน
เลขานุการรัฐสภา)
๙. นาย Greet Jan A. Hamilton เลขานุการสภาที่หนึ่งแห่งชาติ (วุฒิสภา)
ของเนเธอร์แลนด์
(แทน นาย Bas Nieuwenhuizen)
๑๐. นาง Barbara N. Dithapo รองเลขานุการรัฐสภาบอตสวานา
(แทน นาง Keorapetse Boepetswe)
๑๑. นาย Nini Habtamu เลขานุการสภาสหพันธ์ของเอธิโอเปีย
(แทน นาย Bedane Foto)
๑๒. นาย Leng Peng Long เลขานุการสภาแห่งชาติกัมพูชา
(แทน นาย Pheng Kol)

สาระสำคัญของผลการประชุม

สาระสำคัญของผลการประชุมสมัชชาเลขาธิการรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๐ มีสาระที่สำคัญ สามารถแบ่งได้เป็น ๔ ช่วง คือ

- การนำเสนอระบบรัฐสภาของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย
- การอภิปรายทั่วไป (General Debate)
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย (Communications)
- การเสนอคำตอบของแบบสอบถาม

ก) การนำเสนอระบบงานรัฐสภาของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในหัวข้อ “ การเสริมสร้างระบบการสนับสนุนของสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ” (Strengthening the supporting system of the House of Representatives of the Republic of Indonesia)

การเคลื่อนไหวให้มีการปฏิรูปในอินโดนีเซียได้เริ่มขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๔๑ และได้นำไปสู่การแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย พ.ศ. ๒๕๔๘ สภาผู้แทนราษฎรของอินโดนีเซียในช่วงระยะเวลาระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๗-๒๕๕๒ ประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๕๐ คน แบ่งออกเป็นคณะต่าง ๆ ๑๐ คณะและคณะกรรมการต่าง ๆ อีก ข้อบังคับประธานาธิบดี (Presidential Regulation)

ฉบับที่ ๒๓ พ.ศ. ๒๕๔๘ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญในโครงสร้างขององค์กรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอินโดนีเซีย โดยเป็นการปรับโครงสร้างองค์กรของสำนักงานฯ ให้เข้ากับอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร เช่น ตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแบ่งเป็น รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด้านกฎหมาย ด้านการงบประมาณและการกำกับดูแล ด้านการประชุมสภาฯ และด้านความร่วมมือของรัฐสภาระหว่างประเทศ รวมทั้งด้านการบริหารงานทั่วไปด้วย โดยทั้งนี้ในแต่ละด้านดังกล่าวก็มีหน้าที่ความรับผิดชอบเฉพาะแตกต่างกันไป

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรของอินโดนีเซียประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ที่เป็นข้าราชการจำนวน ๑,๓๔๓ คน และผู้ช่วยสมาชิกสภาฯ อีก ๕๕๐ คน ประจำสมาชิกแต่ละคน ผู้ชำนาญที่ได้รับมอบหมายให้ประจำตามคณะและหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน ๑๖๕ คน และผู้เชี่ยวชาญประจำสำนักงานฯ จำนวน ๑๗ คน

สำหรับขอบเขตการสนับสนุนหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอินโดนีเซียคือการให้การสนับสนุนทางเทคนิค การบริหารและด้านเนื้อหา หรือการให้ความสนับสนุนโดยผู้เชี่ยวชาญ การสนับสนุนด้านเทคนิค เช่น การจัดเตรียมห้องประชุม อุปกรณ์การประชุม การจดบันทึกและจัดทำรายงานการประชุม เป็นต้น ในด้านการสนับสนุนด้านเนื้อหาเพื่อดำเนินการตามหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรในการบัญญัติกฎหมาย การงบประมาณ และการกำกับดูแล ให้บรรลุผลนั้น สำนักงานฯ จะต้องจัดเตรียมข้อมูลที่แม่นยำและรวดเร็ว รวมทั้งข้อมูลที่เป็นการศึกษาวิจัย การวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมสนับสนุนอื่น ๆ อีก เช่น การจัดทำ e-parliament ห้องสมุดพิเศษที่รวบรวมงานและผลงานต่าง ๆ ของสภา เช่น รายงานการอภิปรายร่างกฎหมาย การจัดการอภิปรายและการสัมมนา การจัดตั้งศูนย์ศึกษาข้อมูลและประมวลผล เพื่อทำการศึกษาวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมาย เศรษฐกิจ การเมือง สวัสดิการสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้มีการประเมินระบบการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรและได้พบจุดอ่อนต่าง ๆ มากมาย เช่น กฎหมายที่ออกมานั้นยังไม่ก่อให้เกิดผลดีโดยตรงแก่ประชาชน ส่วนปัญหาที่สำนักงานฯ ประสบก็เช่น มีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ กับส่วนต่างๆ ของสภาก็มีไม่มากเช่นกัน เจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถจะทำหน้าที่เป็นผู้ร่วมอภิปรายของสมาชิกสภาได้ โครงสร้างของสำนักงานฯ มิได้สะท้อนถึงความจำเป็นในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ของสภาได้อย่างเหมาะสม เป็นต้น ซึ่งทั้งนี้ได้มีความพยายามในการปรับโครงสร้างของสำนักงานฯ ให้ตรงกับภาระงานและความต้องการของสภาฯ รวมทั้งการสร้างระบบการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร

ข. สาระสำคัญของการอภิปรายทั่วไป (General Debate)

๑) “การสะท้อนสังคมในรัฐสภา : การเป็นตัวแทนของเจ้าหน้าที่รัฐสภา” (Mirroring Society in Parliament : representativity of parliamentary staff) ดำเนินการอภิปรายโดย นาย Marc Bosc รองเลขาธิการสภาสามัญแคนาดา

นาย Marc Bosc ได้เปิดอภิปรายในประเด็นดังกล่าวว่า หน้าที่ของผู้บริหารของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาคือ การให้บริการด้านการบริหาร ด้านนิติบัญญัติ และด้านกระบวนการแก่สมาชิกรัฐสภา ซึ่งจะต้องทำให้วิถีปฏิบัติด้านการบริหารมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา นาย Bosc ได้อภิปรายในหัวข้อนี้โดยเน้นเรื่องความแตกต่าง ในสถานที่ทำงานความเท่าเทียมกันในการจ้างงาน กฎหมายเน้นไปที่กลุ่มพิเศษ (designated group) ๔ กลุ่ม ได้แก่ สตรี กลุ่มชนท้องถิ่น บุคคลทุพพลภาพ (persons with disabilities) และกลุ่มชนข้างน้อย (visible minorities) ในแคนาดา การแบ่งแยกทางเพศนั้นเป็นสิ่งผิดกฎหมาย โดยให้คู่สมรสมีสิทธิคือ มิติแรก ความสามารถในด้านภาษา เนื่องจากรัฐสภาแคนาดาใช้ภาษาทางการสองภาษา ในฐานะผู้บริหารของสำนักงานเลขาธิการสภาจึงจำเป็นต้องใช้วิถีปฏิบัติในการจ้างเพื่อให้ได้เจ้าหน้าที่ที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสได้อย่างคล่องแคล่วในทุกระดับขององค์กร และมิติที่สองคือ การเป็นตัวแทนของภูมิภาค การรับสมัครเจ้าหน้าที่เพื่อมาทำงานในรัฐสภา จึงควรพิจารณาบุคคลที่สามารถทำงานอย่างใกล้ชิดกับสมาชิกรัฐสภาได้ ประชาชนผู้เห็นตัวเองสะท้อนในสถาบันรัฐสภาเป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในสังคม มีความหวังและความทะเยอทะยาน มีส่วนร่วมและที่สำคัญคือ ได้เข้าร่วมในกระบวนการทางประชาธิปไตยโดยการลงคะแนนเสียง ดังนั้นในฐานะที่เป็นผู้บริหารในวงงานรัฐสภาจึงควรจะต้องสร้างสถาบันให้เป็นเสมือนกระจกของสังคมเพื่อทำหน้าที่บริการประชาชนทุกคน

สำหรับสภาสามัญของแคนาดามีสมาชิก ๓๐๘ คน ในจำนวนนี้เป็นสมาชิกสตรี ๖๑ คน (คิดเป็นร้อยละ ๒๐) และเป็นคนพื้นเมือง ๕ คน (คิดเป็นร้อยละ ๒) มีเจ้าหน้าที่ ๑,๘๐๐ คน โดยประมาณ โดยเจ้าหน้าที่ที่เป็นสตรีมีจำนวนร้อยละ ๑๑ และเป็นคนพื้นเมืองจำนวนร้อยละ ๒.๑ เมื่อสามปีที่ผ่านมามีสภาสามัญของแคนาดาได้สร้างหน่วยการจัดการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องความเสมอภาคและความหลากหลายในการจ้างงานในสถานที่ทำงานด้วย

- นาย Anders Forsberg เลขาธิการรัฐสภาสวีเดน ได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นนี้ว่า ในสวีเดนมีแผนปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมความหลากหลายของเชื้อชาติและวัฒนธรรมในระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งฝ่ายบริหารของรัฐสภาสวีเดนได้ออกแผนปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าวเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับในสวีเดนที่ออกมาเพื่อต่อต้านการเลือกปฏิบัติในกลุ่มคนทำงาน เช่น กฎหมายต่อต้านการเลือกปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน พระราชบัญญัติว่าด้วยความเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรี พระราชบัญญัติว่าด้วยมาตรการต่อต้านการเลือกปฏิบัติในกลุ่มคนทำงาน โดยอิงจากการกำหนดทางเชื้อชาติ ศาสนา หรือความเชื่อมั่น เป็นต้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ ให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล โดยยังบัญญัติห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติที่ผิดกฎหมายไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และยังมีผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติขึ้นในสถานที่ทำงานด้วย สิทธิมนุษยชนเป็นเกราะคุ้มครองป้องกันที่สำคัญในกฎหมายพื้นฐานสำคัญสามประการ คือ เครื่องมือของรัฐบาล พระราชบัญญัติว่าด้วยเสรีภาพของสื่อ และกฎหมายพื้นฐานว่าด้วยเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ในฝ่ายบริหารของรัฐสภาสวีเดนก็ให้ความร่วมมือในเรื่องของสิทธิมนุษยชนด้วย โดยมีคณะกรรมการของรัฐสภาสวีเดน มีประธานรัฐสภาเป็นประธานคณะกรรมการและสมาชิกอื่นอีกสิบคนเลือกโดยรัฐสภาสวีเดน

คณะกรรมการได้กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมให้เกิดความหลากหลายทั้งในด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรมขึ้นในหน่วยงานบริหารของรัฐสภาสวีเดน

ฝ่ายบริหารของรัฐสภาสวีเดนได้รับนักเรียนที่มีภูมิหลังจากต่างประเทศผู้ซึ่งศึกษาในด้านการบริหารรัฐกิจในมหาวิทยาลัยสต็อกโฮล์ม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเพิ่มโอกาสสำหรับนักวิชาการที่ได้เข้ามาอยู่ในสวีเดนเพื่อทำงานเป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพในแขนงด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ในช่วงฤดูใบไม้ผลิปี ๒๕๕๐ ฝ่ายบริหารของรัฐสภาสวีเดนได้จัดตั้งโครงการร่วมกับศูนย์บริการการจ้างงานของสวีเดน โดยการจัดทำแผนงานการเข้าทำงานสำหรับนักวิชาการจากประเทศอื่นๆ และสำหรับกลุ่มคนทุพพลภาพ ซึ่งเป็นแค่ช่วงเริ่มต้นเท่านั้น และจะได้ทำการประเมินโครงการว่าได้ผลดีหรือไม่ หากได้รับผลดีก็อาจจะทำโครงการนี้ให้มีความมั่นคงถาวรต่อไป

๒) “การตรวจสอบของรัฐสภาในด้านราชการลับและกลาโหม” (Parliamentary Scrutiny of the Defence and Secret Services) โดย นาย Hans Brattesta เลขาธิการรัฐสภานอร์เวย์

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นต้นมา นอร์เวย์มีคณะกรรมการตรวจสอบข่าวกรองด้านรัฐสภา เพื่อทำหน้าที่ติดตามข่าวกรอง สอดส่องดูแล และติดตามหน่วยข้อมูลลับ หรือเรียกง่ายๆ ว่า “หน่วยสืบราชการลับ”

ในเดือนมิถุนายน ๒๕๓๖ มีคณะกรรมการดูแลด้านรัฐสภา เรียกว่า คณะกรรมการควบคุมสำหรับหน่วยสอดส่องและด้านราชการลับ ซึ่งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบชุดแรกที่ทำหน้าที่ติดตามหน่วยสืบราชการลับต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นในประเทศนอร์เวย์ และประเด็นในเรื่องของการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมดังกล่าวก็ได้มีการอภิปรายกันเป็นครั้งแรกในรัฐสภา อำนาจของคณะกรรมการการควบคุมคือการพิจารณาตรวจสอบ โดยไม่มีหน้าที่ในการให้คำแนะนำหรือจัดการ คณะกรรมการต้องคอยจับตาดูในเรื่องความคุ้มครองทางกฎหมายของบุคคล และคู่ด้วยว่ากิจกรรมต่าง ๆ นั้นสอดคล้องกับกฎหมายที่ใช้อยู่หรือไม่ คณะกรรมการนี้เป็นหน่วยงานอิสระ โดยมีผู้พิพากษาศาลสูงสุดเป็นหัวหน้าหน่วยงาน ทำการรายงานให้รัฐบาลทราบในแต่ละปี และรายงานต่อรัฐสภาทุก ๆ ๔-๕ ปี ต่อมาเมื่อมีข้อกล่าวหาว่า หน่วยสืบราชการลับได้ดำเนินการไปในทางที่ผิดกฎหมาย รัฐสภาจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาข้อกล่าวหาเหล่านั้น และพบว่าหน่วยสืบราชการลับต่าง ๆ ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ผิดกฎหมายจริง จากนั้นมารัฐสภาจึงได้จัดให้มีระบบการตรวจสอบด้านรัฐสภาขึ้นใหม่ มีอำนาจหน้าที่ดังเช่นคณะกรรมการของรัฐสภาที่มีแต่เดิม แต่มีขอบเขตกว้างกว่า ซึ่งรวมถึงหน่วยสืบราชการลับของตำรวจและหน่วยงานความมั่นคงแห่งชาติของนอร์เวย์ และยังรวมถึงหน่วยสืบราชการลับและกลาโหมแห่งนอร์เวย์ ความแตกต่างของคณะกรรมการที่เป็นของรัฐบาลกับคณะกรรมการของรัฐสภาคือ คณะกรรมการของรัฐบาลนั้นดูเรื่องเกี่ยวกับกฎข้อบังคับที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนด ในขณะที่คณะกรรมการของรัฐสภาดูเรื่องกฎหมายและกฎข้อบังคับเพิ่มเติมที่รัฐสภาเป็นผู้รับรอง

- นาย Colin Cameron เลขาธิการรัฐสภาสหพันธ์ยุโรปตะวันตก กล่าวในส่วนของงานของสมาชิกรัฐสภาเรื่องการตรวจสอบของรัฐสภาในด้านราชการลับและกลาโหม และบทบาทของรัฐสภาในการตรวจสอบด้านรัฐสภาระหว่างประเทศ การตรวจสอบของยุโรปและนโยบายกลาโหม โดยมติของสภาครั้งที่ ๑๑๓ เรื่อง “การตรวจสอบหน่วยงานข่าวกรองในประเทศสหภาพยุโรปตะวันตกโดยวิธีการทางรัฐสภา – สถานการณ์ปัจจุบันและโอกาสสำหรับการปฏิรูป” ซึ่งเรียกร้องให้รัฐสภาประเทศสมาชิกให้การสนับสนุนแผนการปฏิรูประบบข่าวกรอง สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐสภาที่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องการตรวจสอบหน่วยงานข่าวกรองในประเทศภาคี และใช้ทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรทางเศรษฐกิจทั้งหมดที่มีอยู่ในการตรวจสอบกิจกรรมของหน่วยงานข่าวกรอง สำหรับข้อเสนอแนะ ๑๗๑๓ (ปี ๒๐๐๕) เรื่อง “การตรวจสอบหน่วยงานด้านความมั่นคงในประเทศสมาชิกในวิถีทางประชาธิปไตย” นั้น องค์กรรัฐสภาของคณะมนตรีแห่งยุโรป (PACE) ตระหนักถึงข้อเท็จจริงว่า การทำหน้าที่ทางประชาธิปไตยที่เหมาะสมและการเคารพสิทธิมนุษยชนเป็นประเด็นหลักที่คณะมนตรีแห่งยุโรปให้ความสนใจ โดยเสนอให้มีการจัดทำและรับรองแนวทางสำหรับรัฐบาลที่จะกำหนดกฎเกณฑ์มาตรฐานทางการเมืองและวิถีในทางปฏิบัติที่จำเป็น ซึ่งจะได้นำหลักการในการกำกับดูแลหน่วยงานด้านความมั่นคงในประเทศสมาชิกโดยใช้วิถีทางประชาธิปไตยมาใช้ โดยหลักการนั้นจะเป็นไปในเรื่องหน้าที่ของหน่วยงานข่าวกรองจะต้องอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายที่เหมาะสมและมีความชัดเจน ซึ่งศาลเป็นผู้ควบคุมดูแล มีคณะกรรมการพิเศษ กำหนดเงื่อนไขสำหรับการใช้มาตรการพิเศษ เป็นต้น ในด้านกลาโหม ความมั่นคงของชาติเป็นหน้าที่หลักของกำลังรบ ความสำคัญที่มีมากขึ้นต่อความร่วมมือระหว่างประเทศและพันธกิจในการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศนั้นจะต้องไม่ก่อให้เกิดผลในทางตรงกันข้ามต่อบทบาทของรัฐสภาในกระบวนการของการตัดสินใจ

สหพันธ์ยุโรปตะวันตกก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๗ มีหน้าที่หลักในการตรวจสอบนโยบายด้านความมั่นคงและด้านกลาโหมในยุโรปของสหภาพยุโรป และมีคณะกรรมการ ๔ คณะทำหน้าที่ในทางการเมือง ได้แก่ คณะกรรมการกลาโหม คณะกรรมการการเมือง คณะกรรมการด้านอวกาศและเทคโนโลยี และคณะกรรมการสำหรับการประชาสัมพันธ์และด้านรัฐสภา สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับสหพันธ์ยุโรปตะวันตกนั้น สามารถเข้าดูได้ที่ www.assembly_weu.eu

- นาง Claressa Surtees รองผู้ดูแลความเรียบร้อยของสภาผู้แทนราษฎรแห่งรัฐสภาเครือรัฐออสเตรเลีย ได้กล่าวอภิปรายในประเด็นเดียวกันว่า ในออสเตรเลียมีคณะกรรมการร่วมของรัฐสภาดูแลเรื่องข่าวกรองและความมั่นคง โดยทำการตรวจสอบหน่วยงานข่าวกรองของออสเตรเลีย ทั้งนี้ตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติหน่วยงานข่าวกรอง พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งกำหนดขนาด โครงสร้าง หน้าที่ กระบวนการและอำนาจของคณะกรรมการไว้ด้วย

คณะกรรมการนี้ประกอบด้วย สมาชิกของคณะกรรมการจำนวน ๕ คน ซึ่งจะต้องเป็นสมาชิกวุฒิสภา ๔ คน และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๕ คน มีหน้าที่ในการตรวจสอบการบริหารการใช้จ่าย และรายงานการเงินประจำขององค์กรด้านข่าวกรอง พร้อมทั้งรายงานความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการดังกล่าวก็มีอำนาจ

ค่อนข้างจำกัด เช่น คณะกรรมการ ไม่มีอำนาจในการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล ความช่วยเหลือในการปฏิบัติการหรือวิธีการในการดำเนินงานของหน่วยงาน ตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับจากรัฐบาลต่างประเทศ โดยมีได้รับความยินยอมจากรัฐบาลนั้นที่จะให้เปิดเผย ตรวจสอบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับภาวะเฉพาะส่วนบุคคลของฝ่ายประชาชนชาวออสเตรเลีย เป็นต้น

- นาย Dan Constantin Vasiliu เลขาธิการวุฒิสภาโรมาเนีย กล่าวว่า นับตั้งแต่การปฏิวัติในโรมาเนียในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ จนถึงบัดนี้นับเป็นเวลา ๑๑ ปีแล้ว หน่วยงานด้านความมั่นคงของรัฐหรือที่เรียกกันว่า ‘Securitate’ ก็ยังคงอยู่ในความสนใจของสังคมโรมาเนีย ผลสำรวจเมื่อเร็ว ๆ นี้ ที่จัดทำขึ้นโดยสำนักวิจัยทางสังคมแสดงให้เห็นว่า ชาวโรมาเนียต้องการให้เจ้าหน้าที่และผู้เข้าร่วมกับหน่วยงานด้านความมั่นคงของรัฐก่อนการปฏิวัติหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคคอมมิวนิสต์รับผิดชอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและการทำผิดอย่างร้ายแรงที่เกิดขึ้นในยุคก่อนการปฏิวัติ สำหรับการอภิปรายนี้ต้นตอต้องการให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนถึงเหตุผลที่เป็นตัวกำหนดให้สมาชิกรัฐสภาหาดุลยภาพระหว่างการเคารพสิทธิของพลเมืองกับการสร้างและการดำเนินการตามกรอบของนิติบัญญัติที่มีโครงสร้างในด้านข่าวกรองและด้านกลาโหมให้บรรลุผล

ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติต่าง ๆ เช่น รัฐธรรมนูญของโรมาเนีย กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ กฎหมายเกี่ยวกับหน่วยงานข่าวกรองของโรมาเนีย และหน่วยงานข่าวกรองของต่างประเทศนั้น รัฐสภาได้สร้างโครงสร้างพิเศษเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำการควบคุม ติดตามผล และตรวจสอบโดยผ่าน ๑) คณะกรรมการสามัญสองคณะด้านกลาโหม ความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ ของทั้งวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ๒) คณะกรรมการร่วมสามัญของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภาสำหรับการควบคุมหน่วยงานข่าวกรองของโรมาเนียโดยวิธีทางรัฐสภา

- นาย Xavier Roques เลขาธิการฝ่ายบริหารสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส ได้ร่วมอภิปรายในประเด็นเดียวกันนี้ โดยแบ่งการอภิปรายออกเป็น ๓ ส่วน คือ **ส่วนที่ ๑** กล่าวในเรื่องของการแบ่งสรรอำนาจของ หน่วยงานของรัฐในด้านกลาโหมในระบบตามรัฐธรรมนูญฝรั่งเศส โดยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ กำหนดให้ประธานาธิบดีเป็นผู้ประกันถึงความเป็นอิสระของชาติ บูรณภาพแห่งดินแดน และการดำเนินการให้เป็นไปตามสนธิสัญญา นอกจากนี้ ยังเป็นผู้บัญชาการกำลังรบอีกด้วย ซึ่งในทางปฏิบัติการต่าง ๆ ที่สำคัญทั้งหมดเกี่ยวข้องกับด้านกลาโหมนั้นจะถูกตรวจสอบในการประชุมที่มีประมุขของรัฐเป็นประธาน และในมาตรา ๒๑ ได้กำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันประเทศ ดังนั้น นายกรัฐมนตรีจึงมีหน้าที่ตอบข้อซักถามถึงการตัดสินใจที่สำคัญ ๆ ส่วนรัฐสภามีบทบาทสำคัญในการออกเสียงในงบประมาณด้านการทหาร นอกจากนี้รัฐสภายังได้ผ่านบทบัญญัติที่กำหนด “หลักการพื้นฐานของการจัดการทั่วไปของการป้องกันประเทศ” รวมทั้ง “กฎเกณฑ์ในหน้าที่สำหรับวัตถุประสงค์ของการป้องกันประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลและทรัพย์สิน” **ส่วนที่ ๒** เป็นเรื่องขอขอบเขตและการจำกัดการตรวจสอบของรัฐสภาต่อนโยบายด้านกลาโหมของรัฐบาล ซึ่งอำนาจในการตรวจสอบนั้นกระทำภายในกรอบรายงานพิเศษของคณะกรรมการการคลังในงบประมาณด้านกลาโหมหรือภายในกรอบของคณะกรรมการด้านข้อมูลข่าวสาร อย่างไรก็ตาม อำนาจในการตรวจสอบของรัฐสภานั้นอยู่ภายใต้หลักการของการแบ่งแยกอำนาจ เช่น ไม่มี

อำนาจแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ และส่วนที่ ๓ ระบุนโยบายด้านกลาโหมสองแขนง คือ การข่าวกรองโดยการใช้งบสนับสนุนพิเศษ และการปฏิบัติการด้านการทหารในต่างประเทศ ซึ่งทั้งสองประการนี้ต่างก็เป็นวิวัฒนาการของการตรวจสอบของรัฐสภา

๓) “การให้ความรู้แก่สมาชิกรัฐสภาใหม่ : บทบาทของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา” (Induction of new members of Parliaments : the role of the Secretariat) โดย นาย Henk Bakker รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเนเธอร์แลนด์

สภาผู้แทนราษฎรของเนเธอร์แลนด์มีสมาชิกจำนวน ๑๕๐ คน ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงจำนวน ๑๒ ล้านคน มีการเลือกตั้งทุก ๔ ปี การเลือกตั้งครั้งล่าสุดมีขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๕ ด้วยระบบการเลือกตั้งดังกล่าวนี้จึงทำให้สภาผู้แทนฯ ประกอบไปด้วยพรรคการเมืองต่าง ๆ จำนวนมาก ปัจจุบันมีพรรคการเมืองในสภาจำนวน ๑๐ พรรคด้วยกัน พรรคเล็กที่สุดมีจำนวนสมาชิกแค่เพียง ๒ ที่นั่ง ส่วนพรรคใหญ่ที่สุดได้รับเลือกตั้งจำนวน ๕๑ ที่นั่ง ด้วยจำนวนสมาชิกที่มีมากขึ้นจึงจำเป็นต้องมีการจัดการในเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นทางการ ดังนั้น ภายหลังจากเลือกตั้ง ทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรของเนเธอร์แลนด์จึงต้องจัดที่พักที่เหมาะสมให้กับพรรคการเมืองและสมาชิกใหม่ทั้งหมด สภามีเนื้อที่ทำงาน ๑๕,๐๐๐ ตารางเมตร และพื้นที่สำหรับห้องประชุมต่าง ๆ ๓,๗๐๐ ตารางเมตร โดยได้จัดพื้นที่ให้กับสมาชิกคนละ ๕๒ ตารางเมตร นอกจากจัดเรื่องที่พักแล้วหน้าที่อีกอย่างก็คือการแนะนำสมาชิกใหม่ของรัฐสภา ที่ผ่านมาได้นำวิธีต่าง ๆ มาใช้เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่มีความคุ้นเคยกับงานของสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งการจัดฝึกอบรมเป็นสัปดาห์แต่ก็ไม่ได้ผลเท่าใดนัก ต่อมาจึงได้จัดให้มี “ห้องต้อนรับ” (reception hall) ซึ่งจะคอยให้บริการตอบข้อสงสัยทุกอย่างให้กับสมาชิกในห้องนี้ สมาชิกจะได้รับเอกสารและอุปกรณ์ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องในหน้าที่ อาทิ เช่น บัตรประจำตัว บัตรทานอาหาร อีเมลล์แอดเดรส คอมพิวเตอร์พกพา โทรศัพท์มือถือ หมายเลขโทรศัพท์ประจำสำนักงาน และเพิ่มเอกสารข้อมูล สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาใหม่ทั้งหมดนี้จะต้องเตรียมพร้อมสำหรับพิธีเข้ารับตำแหน่งภายใน ๘ วันหลังจากวันเลือกตั้ง ซึ่งในระหว่างนั้นก็จะได้มีการจัดเตรียมบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล จัดทำภาพถ่ายและจัดทำการสัมภาษณ์เพื่อลงเว็บไซต์ของสภา นอกจากนี้ยังมีการจัดเตรียมคณะทำงาน ซึ่งมีหน้าที่สนับสนุนการทำงานของสมาชิก และหลังการเลือกตั้งในปี ๒๕๔๕ มีสมาชิกใหม่จำนวน ๒๖ คน โดยจำนวนนี้ไม่มีผู้ใดมีประสบการณ์ด้านรัฐสภาเลย จึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะให้มีคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ โดยให้ทราบพื้นฐานของกระบวนการด้านรัฐสภา

- นาย Frantisek Jakub เลขาธิการวุฒิสภาสาธารณรัฐเช็ก กล่าวในประเด็นเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่สมาชิกวุฒิสภาของวุฒิสภาเช็กว่า รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐเช็กระบุให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาหนึ่งในสามและปีเว้นปี ดังนั้นในทุก ๆ ๒ ปี จึงมีสมาชิกวุฒิสภาใหม่จำนวน ๒๗ คน ซึ่งในจำนวนนี้บางคนก็ได้รับเลือกเข้ามาอีกครั้ง จำนวนของสมาชิกวุฒิสภาใหม่จริง ๆ จึงอยู่ที่ระหว่าง ๑๘-๒๔ คน โดยปกติการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจะมีขึ้นในเดือนพฤศจิกายน สมาชิกวุฒิสภาทำหน้าที่ตามวาระหกปี ภาระหน้าที่

ที่สำคัญของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาถูกกำหนดขึ้นโดยกฎหมาย เช่น การกำหนดเรื่องบุคลากร การจัดการ และด้านเทคนิคสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ของวุฒิสภา และยังจัดสถานที่ของวุฒิสภาในโอกาสต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนด้วย เช่น จัดงานเพื่อการศึกษา งานวัฒนธรรม และด้านสังคม ภายหลังจากที่สมาชิกวุฒิสภาได้รับเลือกเข้ามาแล้ว ก็จะได้รับแจกเอกสารต่าง ๆ จำนวนหนึ่ง ได้แก่ ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร กฎข้อบังคับต่าง ๆ ๑ ชุด ตัวอย่างข้อมติของคณะกรรมการ ตัวอย่างระเบียบวาระประจำสัปดาห์ของวุฒิสภา รายนามของบุคคลสำหรับการติดต่องาน นิติสารของวุฒิสภา คู่มือแนะนำการใช้เครื่องมือลงคะแนนเสียง อิเล็กทรอนิกส์กิจกรรมของวุฒิสภาของปีก่อน เป็นต้น

- นาย Anders Forsberg เลขาธิการรัฐสภาสวีเดน ร่วมอภิปรายในประเด็นนี้ว่า ภายหลังจากการเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ก็ได้เริ่มใช้แผนงานเรื่องการให้ความรู้แก่สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาใหม่ ทั้งนี้ จะได้มีการส่งข้อมูลต่าง ๆ ทางไปรษณีย์ให้แก่สมาชิกใหม่พร้อมกับหนังสือทางการเรียกให้สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งใหม่มารายงานตัวต่อรัฐสภา ในการนี้จะได้แจกหนังสือคู่มือให้กับสมาชิกใหม่ด้วย โดยในหนังสือประกอบด้วยข้อมูลที่สำคัญที่สมาชิกใหม่ควรรู้เกี่ยวกับการให้บริการของงานด้านการบริหารของรัฐสภาสวีเดนแก่สมาชิกรัฐสภา และข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบแทนของสมาชิกด้วย สำหรับการเลือกตั้งที่ผ่านมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ แผนงานการให้ความรู้แก่สมาชิกรัฐสภาใหม่ ได้ดำเนินงานไปโดยแบ่งเป็นระยะเวลา คือ ช่วงสัปดาห์แรก : จัดทำวีรสดานที่ของรัฐสภา แนะนำงานของรัฐสภา คณะกรรมการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ควบคุมด้านรัฐสภา แนะนำการเข้าสู่เครือข่ายคอมพิวเตอร์ของรัฐสภา ช่วงเดือนแรก : นำเสนอกระบวนการด้านการงบประมาณของรัฐสภาโดยสมาชิกคณะกรรมการการคลัง หลักเกณฑ์ในการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การนำเสนอของคณะกรรมการแต่ละคณะโดยสรุปย่อ ๆ แนะนำบริการด้านการค้นคว้าห้องสมุดรัฐสภา ศูนย์ข้อมูลสหภาพยุโรป ช่วง ภายหลังจากเดือนแรกหรือล่วงไปกว่านั้น : นำเสนอประเด็นเรื่องความปลอดภัย รัฐสภาสวีเดนกับสหภาพยุโรป กิจกรรมระหว่างประเทศของรัฐสภาสวีเดน การควบคุมทางรัฐสภา กระบวนการนิติบัญญัติ การควบคุม ติดตาม และประเมินผล ให้สมาชิกเชิญชวนประชาชนในเขตเลือกตั้งของตนเยี่ยมชมรัฐสภา สโมสรกีฬาและกิจกรรมสันทนาการอื่น ๆ เป็นต้น

- นาย Austin Zvoma เลขาธิการรัฐสภาซิมบับเว กล่าวว่า สำนักงานเลขาธิการมีบทบาทเป็นตัวกลางในการให้ความรู้แก่สมาชิกรัฐสภาใหม่ โดยเป็นผู้กำหนดวันและสถานที่ รวมทั้งการจัดการในเรื่องอื่น ๆ เช่น จัดทำวีรสดานรัฐสภา แจกจ่ายข้อมูลต่าง ๆ เช่น รัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภา กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเดินทางและสิทธิพิเศษต่าง ๆ รัฐบัญญัติว่าด้วยความคุ้มกันและอำนาจของรัฐสภา ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อแจ้งให้สมาชิกทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของรัฐสภาในฐานะเป็นหนึ่งในสามอำนาจที่สำคัญของรัฐ ให้สมาชิกได้รับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิधिปฏิบัติ และกระบวนการของรัฐสภาเพื่อที่จะได้สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการนิติบัญญัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ บทบาทของสำนักงานเลขาธิการยังแบ่งออกเป็นสองเรื่องใหญ่ๆ คือ ในด้านของกระบวนการและในด้านการบริหาร ในด้านกระบวนการนั้น รวมถึงหน้าที่และอำนาจของรัฐสภาที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมสภา โครงสร้างและการจัดการของรัฐสภา วิधिปฏิบัติและกระบวนการทางรัฐสภา กิจกรรมของสภา กระบวนการ

ด้านนิติบัญญัติ และระบบคณะกรรมการ ส่วนในด้านการบริการ เช่น จัดทำหนังสือเดินทางสำหรับสมาชิกที่ยังไม่มีหนังสือเดินทาง อธิบายด้านการค้นคว้าวิจัยหรือบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

- นาย Zarko Denkovski เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐมาซิโดเนีย กล่าวถึงระบบพรรคการเมืองหลายพรรคในสาธารณรัฐมาซิโดเนียว่า เกิดขึ้นภายหลังจากประเทศได้รับอิสรภาพและได้มีการรับรองรัฐธรรมนูญในปี ๒๕๓๔ รัฐสภาสาธารณรัฐมาซิโดเนียเป็นตัวแทนของพลเมืองมาซิโดเนียเป็นระบบรัฐสภาเดียวด้วยจำนวนสมาชิกรัฐสภา ๑๒๐-๑๔๐ คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี การเลือกตั้งครั้งล่าสุดมีขึ้นเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕ รัฐสภาชุดปัจจุบันประกอบด้วยจำนวนสมาชิก ๑๒๐ คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งแรก จำนวน ๘๘ คน (คิดเป็นร้อยละ ๗๓) ดังนั้น เจ้าหน้าที่สภาจึงมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ในเรื่องงานของสภาให้แก่สมาชิกรัฐสภาใหม่นี้ เจ้าหน้าที่สภาเองมีจำนวน ๑๕๐ คน มีฐานะเป็นข้าราชการปฏิบัติหน้าที่บนหลักการของการรักษาความลับ ความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เมื่อ ๑ ปีที่แล้ว มีโครงการฝึกงานสำหรับนักศึกษาที่ใกล้จะเรียนจบหลักสูตรให้มาปฏิบัติฝึกงานในรัฐสภามาซิโดเนียเป็นระยะเวลาหกเดือน มีนักศึกษาจำนวน ๔ คนทำหน้าที่ช่วยเหลือกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ประธานรัฐสภาและรองประธานรัฐสภา รวมทั้งช่วยบุคลากรของสภาในการทำงานตามสำนักต่าง ๆ

ในช่วงระหว่างปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภานั้น รัฐสภามาซิโดเนียโดยความร่วมมือกับการจัดการประชุมทางประชาธิปไตยแห่งชาติของ NGO ได้จัดการประชุมด้านรัฐสภาขึ้นเป็นครั้งแรกสำหรับสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาใหม่ เรียกว่า “การบริการและความรับผิดชอบ : การเป็นตัวแทนของประชาชน” เป็นเวลา ๒ วัน โดยมีสมาชิกรัฐสภาชุดก่อนเป็นผู้มาแบ่งปันประสบการณ์กับสมาชิกใหม่ และยังมีเจ้าหน้าที่ของสภามาร่วมพูดคุยด้วย หัวหน้าส่วนต่าง ๆ ในรัฐสภาก็มานำเสนอขอบเขตงานของส่วนงานของตน มีการแจกแผ่นพับให้กับสมาชิกใหม่ ซึ่งแบ่งออกเป็นเรื่องต่าง ๆ เช่น ทรัพยากรของรัฐสภา บทบาทของสมาชิกรัฐสภาในฐานะเป็นผู้บัญญัติกฎหมาย บทบาทของสมาชิกรัฐสภาในฐานะเป็นสมาชิกคณะกรรมการ บทบาทของข้าราชการ : การให้บริการประชาชนผู้เลือกตั้ง บทบาทในฐานะเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา พร้อมทั้งคำแนะนำในเชิงปฏิบัติถึงวิธีที่จะเป็นสมาชิกรัฐสภาที่ประสบความสำเร็จได้อย่างไร

- นาย Alh. Narisu Ibrahim Arab เลขาธิการรัฐสภาไนจีเรีย กล่าวว่า วัตถุประสงค์และความมุ่งหมายในการให้ความรู้แก่สมาชิกรัฐสภาที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาใหม่นี้ก็เพื่อให้พวกเขามีความคุ้นเคยกับวิธีปฏิบัติของกระบวนการนิติบัญญัติและความท้าทายในการเป็นตัวแทนของประชาชน และมุ่งให้สมาชิกมีความเข้าใจในรัฐธรรมนูญของไนจีเรีย หลักการแบ่งแยกอำนาจ แนวคิดเรื่องการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ อำนาจหน้าที่ทั่วไปและโครงสร้างของรัฐสภา ขั้นตอนบัญญัติกฎหมาย ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา เอกสิทธิ์และความคุ้มกันของรัฐสภา บทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันและการพัฒนาเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์กับประชาชนผู้เลือกตั้ง

ส่วนบทบาทของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเกี่ยวกับเรื่องนี้ในขั้นแรกก็คือ การจัดเตรียมงบประมาณของกิจกรรมนี้ในรายละเอียดและเสนอต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ ส่วนในขั้นตอนของการดำเนินงานให้บรรลุผลนั้น ก็จะมีกิจกรรมต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่การรวบรวม ตรวจสอบเอกสารที่จัดทำตามหัวข้อที่เลือกไว้ การเผยแพร่ไปจนถึงการรวบรวมรายงานเพื่อแจกจ่ายไปยังสมาชิก ในประเทศไนจีเรียมีหน่วยงานคือ สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติไนจีเรีย (National Secretariat of Nigerian Legislatures – NSNL) อยู่ภายใต้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา มีหน้าที่ควบคุมการให้ความรู้แก่สมาชิกใหม่ทั้งในระดับชาติและระดับรัฐ รัฐสภาไนจีเรียประกอบด้วยสมาชิกจากสองสภา คือ สมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๑๐๕ คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๓๖๐ คน รวมทั้งหมด ๔๖๕ คน

- Dr. Ulrich Schöler หัวหน้าส่วนราชการบริการการค้นคว้าและการอ้างอิงของสภาผู้แทนราษฎรเยอรมนี (เข้าร่วมในฐานะเป็นตัวแทน) กล่าวถึงประเด็นนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาผู้แทนราษฎรเยอรมนี ว่า ในขั้นแรก เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเยอรมนีจะมีหนังสือพร้อมแนบข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปยังสมาชิกรัฐสภา พร้อมทั้งแจ้งระเบียบวาระการประชุมสภาครั้งแรก ร่างข้อบังคับการประชุมสภาที่จะให้รับรอง บันทึกเกี่ยวกับการเลือกตั้งและขั้นตอนการลงคะแนนเสียง และคำแนะนำเรื่องสิทธิทางรัฐสภาในการตั้งกระทู้ นอกจากนี้ ยังมีการจัดเตรียมเอกสารในเรื่องประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานะทางกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎร ภาษี การประกันสุขภาพ สิทธิในการรับเงินบำนาญด้วย ฝ่ายบริหารของสภาผู้แทนราษฎรได้จัดทำหนังสืออธิบายเกี่ยวกับงานด้านการบริหารของสภา การบริการการค้นคว้าและบริการทางเทคนิค แสดงรายชื่อผู้ติดต่อและข้อมูลในทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานประจำของรัฐสภา หน่วยงานด้านการจัดการเฉพาะของฝ่ายบริหารของสภาผู้แทนราษฎรเยอรมนี ซึ่งจัดการเรื่องที่พักสำหรับสมาชิกจัดเตรียมสถานที่ทำงาน ให้คำแนะนำในการใช้คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ และอุปกรณ์สำนักงานอื่น ๆ ในการประชุมของกลุ่มการเมืองครั้งแรก สมาชิกใหม่ยังได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางที่จะเดินทางในนามของรัฐสภาหรือในการเดินทางที่เป็นทางการ ในส่วนของคณะกรรมการก็จะมีฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของฝ่ายบริหารของสภาผู้แทนราษฎรเยอรมนี ทำการแจ้งสมาชิกใหม่ให้ทราบเกี่ยวกับงานโดยคณะกรรมการต่าง ๆ สำหรับงานในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศก็จะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มมิตรภาพของรัฐสภาและองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศต่าง ๆ

๔) “การเปลี่ยนแปลงจากระบบพรรคการเมืองเดียวเป็นระบบพรรคการเมืองหลายพรรค” (Transition from a one party system to a multi-party system) โดยนาย Heiki Sibul เลขาธิการรัฐสภาเอสโตเนีย เอสโตเนียได้ประกาศอิสรภาพเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๖๑ แต่ยังคงอยู่ภายใต้การครอบครองของเยอรมนีจนกระทั่งเดือนพฤศจิกายนปีเดียวกัน และเมื่อกองกำลังของเยอรมนีได้ออกจากประเทศไปแล้ว สหภาพโซเวียตก็ได้ส่งทหารเข้ามาในอาณาเขตประเทศ หลังจากสิ้นสุดสงครามแห่งอิสรภาพ เอสโตเนียจึงได้รับอิสรภาพครั้งล่าสุดในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๖๓ จนเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๓ สหภาพโซเวียตก็ได้เข้าครอบครองสาธารณรัฐเอสโตเนีย ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ หรือเมื่อ ๒๑ ปีที่แล้ว เอสโตเนียก็เป็นหนึ่งใน

“สาธารณรัฐ” โซเวียต ประเทศตกอยู่ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แต่เพียงผู้เดียวและใช้นโยบายในทางเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม หลังจากได้อิสรภาพกลับคืนอีกครั้งเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๑๔ เอสโตเนียก็ได้กลับมาเป็นรัฐอธิปไตยที่มีประชาธิปไตยและเศรษฐกิจแบบการตลาด เศรษฐกิจได้ดำเนินไปอย่างเต็มที่ตามกฎหมายของเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี

ในระบบการเมืองของคอมมิวนิสต์ในเอสโตเนียแต่ก่อนนั้น พรรคการเมืองคอมมิวนิสต์อยู่ในระดับบนสุดของลำดับชั้นทางการเมือง พรรคคอมมิวนิสต์ของเอสโตเนียเป็นองค์กรภูมิภาคของพรรคคอมมิวนิสต์ของสหภาพโซเวียตในการกำหนดผู้สมัครรับเลือกตั้ง สิ่งที่พรรคการเมืองจะต้องคำนึงเป็นสำคัญคือการทำให้เกิดความมั่นใจว่าหน่วยงานหรือองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนจะได้สะท้อนถึงประชากร ในภาวะการณ์ที่ไม่เป็นประชาธิปไตยนี้ มิได้อยู่ที่การแสดงค่านิยมและผลประโยชน์ที่อยู่ในสังคม แต่หากอยู่ที่ความพยายามในการทำให้เกิดความมั่นใจในการเป็นตัวแทนตามสัดส่วนของกลุ่มสังคมที่ยังคงมีอยู่ ผู้นำระดับสูงสุดของรัฐบาลแห่งชาติของโซเวียต (Supreme Soviet) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้มีอำนาจสูงสุดของพรรคคอมมิวนิสต์

การผ่อนคลายไปสู่ระบอบประชาธิปไตยในเอสโตเนียได้เริ่มขึ้นเมื่อหลายปีก่อนที่จะได้รับอิสรภาพอีกครั้งในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๑ เป็นช่วงระยะเวลาของการรวมตัวของสื่อสารมวลชนในเอสโตเนีย เรียกร้องความเป็นอิสรภาพของชาติ ใช้ธงชาติของเอสโตเนียนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ และในช่วงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๑ - ๒๕๑๕ เอสโตเนียได้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ละเอียดละออน้อยจากการเลือกตั้งผู้สมัครโดยไม่มีการแข่งขันไปเป็นการเลือกผู้สมัครที่ขึ้นขอบ และจากการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครเฉพาะรายไปเป็นวิธีการกึ่งสัดส่วน และกลายเป็นระบบบัญชีรายชื่อ และแม้ว่าจะได้มีการกำหนดตัวผู้สมัครขึ้นในวิธีทางอื่น ๆ ตามรัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยการเลือกตั้งแต่สิ่งนี้ก็อาจมิได้เป็นหลักประกันถึงการแข่งขันของพรรคการเมืองที่แท้จริง ในช่วงต้นปี พ.ศ. ๒๕๑๑ เกิดสภาองเกรสของเอสโตเนีย ความสัมพันธ์ระหว่างสภาที่ปรึกษาสูงสุด และสภาองเกรสของเอสโตเนียก็มีบทบาทสำคัญในโครงสร้างกรอบงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญที่มีหน้าที่ในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของประเทศ สภาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนสำคัญทำให้เกิดประเพณีในทางรัฐสภาและก่อให้เกิดระบบพรรคการเมืองหลายพรรค

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้รับการรับรองโดยการลงประชามติเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๑๕ ก่อให้เกิดการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา Riigikogu (รัฐสภาเอสโตเนีย) ในฤดูใบไม้ร่วงปีเดียวกัน ซึ่งถือเป็นจุดสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาพรรคการเมืองในเอสโตเนีย แต่ทั้งนี้ก็เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในระบบพรรคการเมืองคือ การจับกลุ่มรวมตัวกันใหม่ แยกพรรค มีพรรคใหม่เกิดขึ้น ในขณะที่พรรคเก่า ๆ ก็ค่อย ๆ หายไปจากเวทีการเมือง จึงแสดงให้เห็นถึงความไม่มีเสถียรภาพ การรวมพรรคการเมืองสร้างผลกระทบอย่างมากในเอสโตเนียมากกว่าการแยกพรรคหรือมีพรรคการเมืองใหม่ ปัจจุบันเอสโตเนียประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนจากระบบพรรคการเมืองเดียวของโซเวียตที่เข้มงวดมาเป็นระบบพรรคการเมืองหลายพรรคแบบพลวัตร

- นาย Dan Constantin Vasiliu เลขาธิการวุฒิสภาโรมาเนีย ร่วมอภิปรายในประเด็นนี้ว่าปี พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นจุดล่มสลายของการปกครองในระบบคอมมิวนิสต์ในยุโรป พรรคคอมมิวนิสต์ต่างสูญเสียอำนาจในโปแลนด์ เช็กโกสโลวาเกีย ฮังการี สาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมนี และบัลแกเรีย สำหรับในโรมาเนียก็เช่นกัน ได้มีการปฏิวัติเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๒ สภาแนวหน้ากอบกู้แห่งชาติ (Council of National Salvation Front) ได้เข้ามาปกครองประเทศและประกาศให้มีการเลือกตั้งอย่างเสรีขึ้น มีการแบ่งแยกอำนาจของรัฐ การเลือกตั้งประธานาธิบดีของประเทศ และการดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ ในส่วนของพรรคการเมืองนั้น ได้มีการกำหนดให้การจัดตั้งพรรคการเมืองสามารถกระทำได้โดยอิสระ เว้นแต่มิให้มีการจัดตั้งพรรคการเมืองในระบบฟาสซิสต์หรือพรรคการเมืองที่มีแนวคิดขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประเทศหรือขัดต่อกฎหมายของโรมาเนียทั้งไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เพศหรือความเชื่อทางการเมือง ให้การจัดการและการทำหน้าที่ของพรรคการเมืองเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายและมีให้เจ้าหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ผู้พิพากษา อัยการ และเจ้าหน้าที่การทูต เจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุและโทรทัศน์แห่งชาติเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง

รัฐธรรมนูญโรมาเนียได้รับความเห็นชอบโดยผ่านการลงประชามติเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๓๔ คิดเป็นร้อยละ ๗.๗ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญนั้น ระบบพหุนิยม (Pluralism) สำหรับสังคมของโรมาเนีย แสดงถึงเงื่อนไขและหลักประกันในการเคารพความเป็นรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย โดยประชาชนอาจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในพรรคการเมืองได้โดยอิสระ และจากนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ก็ได้มีการรับรองกฎหมายเลือกตั้ง ซึ่งวางระบบเลือกตั้งเป็นแบบสัดส่วน

ค. สารระสำคัญการนำเสนอประเด็นอภิปราย (Communications)

๑) “การเฉลิมฉลอง ๑๐๐ ปี รัฐสภาฟินแลนด์” (Celebrating the Centenary of the Eduskunta, the Parliament of Finland 2006- 2007) โดย นาย Seppo Tiitinen เลขาธิการรัฐสภาฟินแลนด์

วัฒนธรรมทางการเมืองของฟินแลนด์และรัฐสภาฟินแลนด์ฝังรากในประวัติศาสตร์อันยาวนานซึ่งฟินแลนด์มีส่วนร่วมมากับสวีเดนกว่าครึ่งสหัสวรรษในฐานะที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรสวีเดน หลังจากนั้นฟินแลนด์ก็ตกไปอยู่ภายใต้จักรวรรดิรัสเซียเกือบครึ่งศตวรรษจนกระทั่งได้รับอิสรภาพเมื่อปี ๒๔๖๐ ปัจจัยสำคัญสี่ประการที่มีอิทธิพลต่อการก่อร่างของวัฒนธรรมทางการเมืองของฟินแลนด์ในศตวรรษที่ ๑๙ มี ๔ ประการ ได้แก่ ๑) รูปแบบทางสังคมและทางการเมืองที่ได้รับมาจากสวีเดน ๒) มีผู้ปกครองคนเดียวกัน (personal union) กับรัสเซีย ๓) กระแสการเมืองใหม่ในยุโรป และ ๔) กระบวนการทางสังคมและทางการเมืองของฟินแลนด์เอง

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๘ พระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ ๒ ได้ออกแถลงการณ์เดือนพฤศจิกายนสั่งให้รัฐบาลของราชรัฐหรือวุฒิสภาฟินแลนด์ทำข้อเสนอรัฐธรรมนูญฉบับรัฐสภาฉบับใหม่ และในปีเดียวกันนี้วุฒิสภาได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวขึ้น พร้อมกับกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งคณะกรรมการได้เสนอให้

มีการจัดตั้งสภานิติบัญญัติแบบสภาเดี่ยวคือ Eduskunta เพื่อมาแทนสภา (diet) ของ ๔ รัฐ การเลือกตั้งสมาชิกสภา Eduskunta มีขึ้นครั้งแรกในเดือนมีนาคม ๒๔๕๐ มีตัวแทนที่ได้รับเลือกจำนวน ๒๐๐ คน นอกจากนี้ นาย Tiitinen ยังได้กล่าวถึงสิทธิของสตรีของฟินแลนด์ด้วยว่า นักปฏิรูประบบรัฐสภาฟินแลนด์มีความพยายามอย่างมากในการที่จะให้ผู้หญิงมีสิทธิต่าง ๆ เท่าเทียมกับชาย ซึ่งแต่ก่อนนั้นไม่ว่าประเทศใด ๆ ในยุโรป ผู้หญิงไม่มีสิทธิไปเลือกตั้ง ซึ่งความพยายามดังกล่าวก็เกิดผล เพราะผู้หญิงฟินแลนด์ไม่เพียงแต่มีสิทธิลงคะแนนเท่านั้น แต่ยังมีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งได้อีกด้วย รัฐบัญญัติรัฐสภาที่ได้รับการรับรองในปี พ.ศ. ๒๔๕๕ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการสองคณะซึ่งก็ยังคงมีมาจนถึงปัจจุบัน คือ คณะกรรมการใหญ่ (Grand Committee) และคณะกรรมการด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ (Constitutional Law Committee)

ปัจจุบัน ฟินแลนด์เป็นหนึ่งในประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันมากที่สุดในโลก มีมาตรฐานในด้านการศึกษาศักยภาพของเทคโนโลยีที่ล้ำหน้า รวมทั้งวัฒนธรรมซึ่งไม่มีการทุจริต มีชื่อเสียงในด้านวิทยาศาสตร์และศิลปะ เนื่องด้วยการเฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปีของรัฐสภาฟินแลนด์ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๐ จึงถือเป็นโครงการดีที่จะได้ต่อยอดเพื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งว่าพวกเขาทุกคนมีโอกาสแสดงการสนับสนุนคำจูนประชาธิปไตยของฟินแลนด์ได้อย่างง่าย ๆ โดยการให้สิทธิของตนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

๒) “การใช้เว็บไซต์ที่เป็นทางการของรัฐสภา : การสร้างความเชื่อมั่นในรัฐสภา” (The use of official websites in national Parliaments : developing trust in Parliaments) โดย นาย Carlos Hoffmann Contreras เลขาธิการวุฒิสภาชิลี

การสื่อสารทางดิจิทัลที่สามารถเชื่อมโยงมนุษย์ได้มากที่สุดคืออินเทอร์เน็ต ซึ่งปัจจุบันก็ได้มีการใช้สิ่งนี้เป็นที่แพร่หลายในรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ มีรัฐสภาจำนวน ๑๐๑ ประเทศที่มีเว็บไซต์ทางการ แต่ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๐ จำนวนก็เพิ่มขึ้นเป็น ๑๓๑ ประเทศ ซึ่งหากแบ่งตามภูมิภาคแล้ว โดยเปรียบเทียบในช่วงระหว่างปีเดียวกัน คือปี ๒๕๔๓ กับปี ๒๕๕๐ รัฐสภาของประเทศในยุโรปมีเว็บไซต์ทางการคิดเป็นร้อยละ ๘๗ แต่ในปี ๒๕๕๐ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ หรือประเทศในเขตโอเชียเนียปี ๒๕๔๓ คิดเป็นร้อยละ ๒๕ ปี ๒๕๕๐ คิดเป็นร้อยละ ๘๕ ส่วนรัฐสภาของประเทศในทวีปเอเชียปี ๒๕๔๓ คิดเป็นร้อยละ ๕๘ ปี ๒๕๕๐ คิดเป็นร้อยละ ๕๒ จึงเห็นได้ว่า ‘ช่องว่างทางดิจิทัล’ จึงลดลงไปด้วย ปัจจุบันมีเว็บเพจของรัฐสภาที่เป็นทางการอยู่จำนวน ๒๔๔ เว็บเพจทั่วโลก สำหรับประเทศที่มีระบบรัฐสภาคู่ มีแค่ ๒๘ ประเทศเท่านั้นที่ใช้เว็บไซต์ร่วมกันระหว่างสองสภา

ในด้านของเนื้อหา

- จำนวนร้อยละ ๕๘ เสนอประวัติรัฐสภาอย่างย่อ ๆ
- ร้อยละ ๖๔ ให้ข้อมูลระบบรัฐสภาและระบบการเลือกตั้ง
- ร้อยละ ๗๘ ให้ข้อมูลทางการเมืองและชีวประวัติของประธานรัฐสภา
- ร้อยละ ๘๑ เสนอรายชื่อของสมาชิกรัฐสภาโดยเรียงตามลำดับอักษร/หรือเรียงตาม

เขตเลือกตั้ง/หรือเรียงตามพรรคการเมืองที่สังกัด

- ร้อยละ ๖๘ ลงประวัติของสมาชิกรัฐสภาด้วย

ในด้านของข้อมูลทางกฎหมาย

- ร้อยละ ๓๖ ของเว็บไซต์ของรัฐสภา แสดงบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ
- ร้อยละ ๕๓ เผยแพร่กฎหมายที่เกี่ยวกับรัฐสภาและวิถีของกระบวนการนิติบัญญัติ
- ร้อยละ ๕๘ ให้ข้อมูลกฎหมายที่ออกมาในปัจจุบัน
- ร้อยละ ๕๑ แสดงกฎหมายที่ยังคงค้างพิจารณาอยู่
- ร้อยละ ๕๐ เผยแพร่สรุปรายงานการประชุมสภา

ในด้านคณะกรรมการ

- เกือบร้อยละ ๘๐ เผยแพร่คณะกรรมการของรัฐสภา คณะอนุกรรมการและคณะกรรมการวิสามัญ
- ร้อยละ ๖๖ แสดงชื่อของประธานคณะกรรมการคณะต่าง ๆ
- ร้อยละ ๕๕ แสดงรายชื่อของสมาชิกคณะกรรมการ
- ร้อยละ ๕๑ ให้รายละเอียดของอำนาจหน้าที่และขั้นตอนการดำเนินงานของคณะกรรมการ

ด้านอื่น ๆ

- ร้อยละ ๓๐ มีปฏิทินการประชุมสภา พร้อมทั้งระเบียบวาระการประชุม
- มากกว่าร้อยละ ๔๐ ผู้เข้าชมเว็บไซต์สามารถเข้าเยี่ยมชมอาคารรัฐสภาได้ทางเว็บไซต์
- ร้อยละ ๒๕ แสดงผลและสถิติโดยละเอียดของการเลือกตั้งครั้งล่าสุด
- ไม่นเกินร้อยละ ๓๕ แสดง e-mail address ของสมาชิกรัฐสภา
- น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ มีลิงค์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของสมาชิกรัฐสภา
- ร้อยละ ๑๕ ลงการอภิปรายการประชุมสภาทั้งในรูปแบบของข้อความและเสียง
- ร้อยละ ๑๐ เผยแพร่ร่างกฎหมายที่รัฐสภาผ่านร่างนั้นแล้ว

นาย Frantisek Jakub เลขาธิการวุฒิสภาสาธารณรัฐเช็ก กล่าวในประเด็นนี้ว่า วุฒิสภาได้จัดให้มีเว็บไซต์ของตนเองขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ คือ www.senat.cz ในเว็บไซต์นี้ได้จัดให้มีข้อมูลผลการเลือกตั้งและข้อมูลของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละคน โดยจัดทำเป็นเว็บเพจส่วนบุคคล พร้อมทั้งแสดงข้อมูลปีที่ได้รับเลือกตั้ง ช่วงระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่ง สถานที่ทำงาน รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นในวุฒิสภา นอกจากนี้เว็บไซต์ของวุฒิสภาเช็กยังจัดให้มีระบบแจ้งให้ทราบ กล่าวคือให้ผู้เข้าชมชมเว็บไซต์สามารถขอข้อมูลที่ต้องการได้ และแจ้งให้ทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะมีขึ้นในแต่ละสัปดาห์ด้วย

นาย José Pedro Montero เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรคนที่สองของอูรุกวัยกล่าวว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ รัฐบาลอูรุกวัยมีคอมพิวเตอร์ใช้ครั้งแรกแต่เป็นไปในลักษณะจำกัด จนมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ รัฐบาลได้ทำความตกลงกับ UNDP และ IDB เพื่อจัดให้เจ้าหน้าที่ที่ยังไม่มีคอมพิวเตอร์ ได้ใช้คอมพิวเตอร์ได้ทุกคน และให้สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตด้วย ผู้เข้าชมเว็บไซต์ของรัฐบาลอูรุกวัยสามารถทราบถึงอำนาจหน้าที่และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งในหน้าเว็บเพจสามารถแบ่งออกได้เป็น ๖ ส่วน ได้แก่ หน้าหลัก วุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมการบริหาร และหน่วยงานต่าง ๆ ผู้ใช้เว็บจะได้ทราบถึงขอบเขตของกฎหมายต่าง ๆ ในรายละเอียดอีกด้วย โดยลงบทกฎหมายเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๘ จนถึงปัจจุบัน กิจกรรมรัฐสภาประจำวัน บันทึกการประชุมสภา กิจการของรัฐสภา เอกสารต่าง ๆ มี e-mail address ของสมาชิกวุฒิสภาทุกคน รวมทั้งของคณะกรรมการ เพื่อที่จะสามารถติดต่อหรือหาคำถามไว้ให้กับสมาชิกวุฒิสภาได้ ในส่วนคณะกรรมการมี ๑๖ คณะ ผู้ใช้ยังได้ทราบถึงชื่อของสมาชิกคณะกรรมการและประธานคณะกรรมการ และมีเอกสารข่าวแจกเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ด้วย

๓) “เหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างสมาคมเลขาธิการรัฐสภาและสหภาพรัฐสภา” (The recent events relating to the cooperation between the ASGP and the IPU) โดย นาย Martin Chungong

ในส่วนของการเสริมสร้างรัฐสภาให้เข้มแข็งนั้น IPU จัดให้มีโครงการความช่วยเหลือในระดับชาติแก่รัฐสภา เช่น การพัฒนาวิชาชีพสำหรับสมาชิก การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และการจัดบริการให้คำปรึกษาเพื่อสร้างให้เกิดบรรยากาศทางการบริหารและทางกฎหมาย ทั้งนี้ได้จัดให้แก่รัฐสภาประเทศอัฟกานิสถาน แอลจีเรีย บรูไน คองโก สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก เอกวาดอร์ อียิปต์ กินี อีรัก ปากีสถาน และศรีลังกา ส่วนการเสริมสร้างรัฐสภาให้เข้มแข็งโดยจัดทำกิจกรรมในระดับภูมิภาคและระดับโลกเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น รัฐสภาและเทคโนโลยีสารสนเทศ การสร้างขีดความสามารถด้านรัฐสภาสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน การเสริมสร้างขีดความสามารถของรัฐสภาในการจัดการภายหลังความขัดแย้ง การเสริมสร้างขีดความสามารถของรัฐสภาเพื่อตรวจสอบหน่วยงานด้านความมั่นคง (ซึ่งรัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพจัดการสัมมนาในระดับภูมิภาคของรัฐสภาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าด้วยการปฏิรูปหน่วยงานด้านความมั่นคงในระดับประเทศและระดับภูมิภาค เมื่อวันที่ ๑ - ๒ กันยายน ๒๕๔๕ ณ จังหวัดภูเก็ต) และในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ IPU วางแผนการที่จะจัดการสัมมนาที่คล้ายกันนี้ขึ้นอีกสำหรับรัฐสภาแอฟริกา ได้แก่ การเสริมสร้างขีดความสามารถของรัฐสภาในการดำเนินปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในประเทศด้อยพัฒนา การเสริมสร้างกระบวนการทางรัฐสภาในรัฐสภากลุ่มประเทศอาหรับ

ในส่วนของการส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน กิจกรรมต่าง ๆ ของ IPU ประกอบด้วย การปกป้องสิทธิมนุษยชนของสมาชิกวุฒิสภา การเสริมสร้างขีดความสามารถของรัฐสภาสำหรับการคุ้มครองและการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมมาตรฐานเรื่องความคุ้มกันทางรัฐสภา

ในส่วนของการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างบรูชกับสตรี จัดให้มีการให้อำนาจทางการเมืองแก่สตรี การสร้างขีดความสามารถของสมาชิกรัฐสภาที่เป็นสตรี การสร้างความตระหนักในเรื่องการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของผู้หญิง การเข้าร่วมกับคณะกรรมการของสหประชาชาติ ว่าด้วยสถานะของผู้หญิง การส่งเสริมให้ปฏิบัติตามอนุสัญญา (Convention) ว่าด้วยการกำจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ การส่งเสริมบทบาทของรัฐสภาในการพัฒนารอบการทำงานเพื่อการคุ้มครองเด็ก

ในส่วนของการส่งเสริมความรู้ของรัฐสภาและประชาธิปไตย โครงการสำคัญต่าง ๆ ที่ IPU จัดขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนามาตรฐานด้านประชาธิปไตย ได้แก่ วิธีการปฏิบัติที่ดีด้านรัฐสภาทางประชาธิปไตย ข้อมูลพาร์ไลน์ของรัฐสภาประเทศต่าง ๆ การศึกษาเครื่องมือสำหรับตรวจสอบด้านรัฐสภา การเป็นตัวแทนของคนกลุ่มน้อยในรัฐสภา การเคลื่อนไหวเพื่อการฟื้นฟูประชาธิปไตย การทบทวนในระดับระหว่างประเทศถึงการให้ความรู้และแผนงานการพัฒนาอาชีพสำหรับสมาชิกรัฐสภา

๔) “การเสนอประเด็นอภิปรายเรื่อง การแสดงด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับรัฐสภาแบบเปิด” (Art & Cultural Events for an Open National Assembly) โดย นาย Tae Rang Kim เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลี

นาย Kim กล่าวถึงความหมายของรัฐสภาแบบเปิดว่ามีสองความหมาย ประการแรกมีความหมายตามตัวอักษร นั่นคือการเปิดรัฐสภาให้ประชาชนผู้เป็นเสมือนผู้ให้กำเนิดรัฐสภาสามารถเดินเข้าสภาได้อย่างอิสระนั่นเอง ประการที่สอง หมายถึงการให้ประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของรัฐสภาโดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางการเมือง ยุคสมัยก่อนนั้น สิทธิการเข้าร่วมในทางการเมืองและอิสรภาพของประชาชนถูกจำกัด แม้เมื่อเปลี่ยนยุคสมัยและมีรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยแล้ว รัฐบาลก็ยังเดินตามอำนาจเก่าอยู่บ้าง ดังนั้นเมื่อคนเป็นเลขาธิการรัฐสภาจึงต้องการให้รัฐสภาที่มีความเป็นประชาธิปไตยเต็มรูปแบบ จึงได้ตั้งเป้าหมายในเรื่อง “รัฐสภาแบบเปิด รัฐสภาเพื่อประชาชน” ขึ้น

การประชุม ASGP ที่เจนีวาปีที่แล้ว ตนได้เสนอเรื่อง NATV: ที่รัฐสภา NATV เป็นสื่อออกอากาศซึ่งการจะทำให้รัฐสภาเป็นที่รู้จักในหมู่ประชาชนทั่วไปกับการที่คนทั่วไปจะเข้าร่วม อันจะทำให้เกิดการสื่อสารแลกเปลี่ยนกันได้ทั้งสองฝ่ายนั้นเป็นเรื่องยาก ด้วยการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมจึงมุ่งหมายให้มีขึ้นในการเปิดรัฐสภา เพื่อให้ประชาชนเดินเข้าสภาได้อย่างอิสระและเป็นการทะลายกำแพงระหว่างรัฐสภาเกาหลีกับประชาชนเกาหลี และคนที่มาชมการแสดงดังกล่าวก็จะมีโอกาสได้เข้าเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ ในรัฐสภา เพื่อให้ประชาชนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของสถานที่ด้วย

โรงภาพยนตร์ของครอบครัวในรัฐสภา : จัดขึ้นทุกวันพฤหัสบดีที่ ๑ ของเดือน โดยโครงการนี้เริ่มมาตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๔๑ โดยเปลี่ยนห้องประชุมใหญ่ในอาคารสำนักงานของสมาชิกรัฐสภาให้เป็นโรงภาพยนตร์ จัดแสดงภาพยนตร์ที่ส่งเสริมด้านศิลปะ ภาพยนตร์ที่แฝงเรื่องการเมือง และภาพยนตร์ที่เป็นเรื่องที่น่าสนใจ

คอนเสิร์ตในรัฐสภา : มีขึ้นทุกวันอังคารที่สองของเดือน โดยโครงการนี้เริ่มมาตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๔๕ ซึ่งกำหนดให้จัดขึ้นที่ห้องประชุมใหญ่ในอาคารสำนักงานของสมาชิกรัฐสภา โดยจะมีหัวข้อและประเภทของเพลงแตกต่างกันไป

เทศกาลศิลปะที่มีมาแต่ดั้งเดิม : ภายหลังจากสงครามเกาหลี เศรษฐกิจก็ได้มีการพัฒนาขึ้นซึ่งเรียกกันว่า “มหัศจรรย์ของแม่น้ำ Han” แม่น้ำ Han ไหลผ่านกรุงโซลเมืองหลวงของประเทศ และรัฐสภาตั้งอยู่บนเกาะ Yeoido ซึ่งพบว่าเป็นจุดที่อยู่ในตำแหน่งศูนย์กลางของแม่น้ำ Han เป็นอย่างมาก ในช่วงฤดูใบไม้ผลิของทุกปี ต้นซากุระนับร้อยต้นรอบรัฐสภาจะบานเต็มที่เพื่อเป็นสัญญาณว่าเทศกาลดอกซากุระบานได้เริ่มขึ้นแล้ว ประชาชนและนักท่องเที่ยวนับล้านคนมาเที่ยวชมดอกซากุระบานในสภา และพบว่าสภาเป็นทั้งสถานที่สำหรับการพักผ่อนและชมวัฒนธรรม

นอกจากนี้ยังมีงานแสดงพิเศษในด้านเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญในโอกาสครบรอบ ๘๘ ปีของคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ตัดสินใจด้านบทบัญญัติ ทั้งนี้เพื่อแสดงเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ทางรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐเกาหลีด้วย

สำหรับผลจากการเปิดรัฐสภานั้น แม้จะจัดให้มีเทศกาลศิลปะในรัฐสภาขึ้นเป็นครั้งแรก แต่ก็สามารถเข้าถึงประชาชนได้เป็นอย่างดี และประชาชนเองก็รู้สึกที่รัฐสภาอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน

๕) “รัฐสภาแบบเปิด – การริเริ่มที่ประสบความสำเร็จ” (Open Parliament – a successful Initiative) โดย นาง Georgeta Ionescu เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร โรมาเนีย

นาง Georgeta Ionescu กล่าวว่า นับแต่ตนเข้ามาเป็นเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร โรมาเนีย ตนเห็นว่า การเปิดรัฐสภาเพื่อให้ใกล้ชิดกับประชาชนและเกิดความโปร่งใสมากขึ้นนั้นเป็นโครงการที่ตนคิดจะทำในลำดับต้น ๆ เลยทีเดียว สำหรับช่วงที่จะเปิดรัฐสภาให้ประชาชนเข้ามาชมนั้นเป็นสัปดาห์แรกของเดือนมกราคม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองที่โรมาเนียได้เข้าเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปและก็เป็นเรื่องที่น่ายินดีและน่าประหลาดใจไปพร้อมกัน เนื่องจากเป็นวันหยุดแต่ก็มีคนเข้ามาเยี่ยมชมรัฐสภากันตั้งแต่วัยเด็ก ๆ ไปจนถึงผู้อาวุโส โดยวันแรกมีผู้เข้าเยี่ยมชมกว่า ๕,๐๐๐ คน นับถึง ๕ วัน มีผู้เข้าเยี่ยมชมประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน เปิดให้เข้าชมตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๖.๐๐ นาฬิกา อย่างไรก็ตาม การเปิดรัฐสภานั้นมิใช่แค่เพื่อการเข้าเยี่ยมชมรัฐสภาเท่านั้น หากแต่มีกิจกรรมการแสดงภาพวาดเขียนของเด็ก ๆ การจัดแสดงภาพถ่ายโดยความร่วมมือกับ NGOs การจัดแสดงกฎหมายที่จะต้องให้การรับรอง การจัดแสดงราชกิจจานุเบกษา ๑๐,๐๐๐ หน้า มีกฎหมายมากกว่า ๒,๐๐๐ ฉบับที่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาจนเป็นกฎหมาย ทางสภาได้จัดกลุ่มของประชาชนเป็นจำนวนกลุ่มละ ๒๐ - ๓๐ คน มีไกด์นำชม โครงการต่อไปของสภาผู้แทนราษฎร โรมาเนีย คือ การเปิดสวนของรัฐสภาโดยการรื้อรั้วที่กั้นระหว่างรัฐสภากับพื้นที่สาธารณะและเปลี่ยนเป็นพื้นที่ที่ให้ประชาชนมาใช้ประโยชน์คล้าย ๆ กับสวนสาธารณะ แต่มีทั้งหญ้า ต้นไม้ และอื่น ๆ นอกจากนี้ ประชาชนควรได้เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาและสถานะนิติบัญญัติ นั่นคือควรมีพิพิธภัณฑ์ สถานที่แสดงกิจกรรมต่าง ๆ กลางแจ้ง และการแสดงทางวัฒนธรรม

๖) “ภาวะการถดถอยสมองในแอฟริกา : ปัจจัยสำคัญในความด้อยพัฒนา” (The brain-drain in Africa : an important factor in under-development) โดย นาย Marc Rwabahungu เลขานุการรัฐสภาบุรุนดี ความหมายของภาวะการถดถอยสมองในบางครั้งรวมถึงทักษะในทางวิทยาศาสตร์ นั่นคือ คนทำงานที่มีทักษะ คนออกจากประเทศเพื่อไปเรียนหรือไปทำงานในต่างประเทศหรือเป็นคนอังกฤษ ที่เข้าไปอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๓ ก็ถือเป็นปรากฏการณ์หนึ่งในทวีปแอฟริกา มีการทำรัฐประหาร มีการปะทะกัน เกิดปัญหาขาดแคลนทรัพยากร หรือแม้แต่คนในกลุ่มประเทศอาหรับก็มีการอพยพไปประเทศแคนาดา อเมริกา นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๑๘ ผู้คนได้เข้าไปอยู่ในประเทศอุตสาหกรรม ส่วนประเทศอุตสาหกรรมเองก็ต้องการแรงงานต่างชาติมากขึ้น แม้แต่ในยุโรปและอเมริกาเหนือต่างก็ต้องการเจ้าหน้าที่ด้านการแพทย์และพยาบาล

ในทวีปแอฟริกา ผู้คนไม่มีงานทำ เกิดปัญหาวิกฤตการณ์ต่าง ๆ มากมาย มีรัฐบาลที่ไม่ดี ไม่มีการจัดการที่ดี เช่นในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๓ มีความขัดแย้งเกิดขึ้นในคองโก ความขัดแย้งทางเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ทำให้ประชาชนเกิดความตื่นกลัว ต่อมาคนพวกนี้ก็ย้ายไปอยู่ประเทศแถบชายฝั่งหรือบ้างก็ไปยังทวีปแอฟริกากลาง อย่างไรก็ตาม เชื่อว่าสิ่งที่ทำให้เกิดภาวะการถดถอยสมองนี้ก็เพราะทุกคนอยากมีความสุข ต่างก็ไขว่คว้าหาความสุข ไม่มีใครไม่อยากมีความสุข เมื่อสถานที่ที่เราอยู่ไม่ดีก็ต้องไปหาที่อยู่อื่น ความสุขเป็นวัตถุประสงค์สูงสุดในชีวิตคนเรา ในระดับประเทศ ความสุขของประชาชน เช่น เสรีภาพ เพราะความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ประชาชนต้องอยู่ได้โดยไม่มีอุปสรรค จากตัวอย่างของแพทย์ที่ได้รับการฝึกฝนอย่างดีแต่กลับไม่มีอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ดี หรือเป็นนักเทคนิคแต่รัฐไม่มีคอมพิวเตอร์ให้

ปัจจัยที่ทำให้คนย้ายไปอยู่อีกประเทศหนึ่งก็คือเรื่องภาษา คนที่เป็นคนในประเทศอาณานิคมก็ย้ายไปอยู่ในประเทศเจ้าอาณานิคม เพราะสามารถพูดภาษาของประเทศนั้นได้ เช่น เป็นประเทศอาณานิคมของฝรั่งเศสพูดภาษาฝรั่งเศสก็เลือกที่จะย้ายไปอยู่ในประเทศฝรั่งเศส ในอเมริกาเป็นตัวอย่างที่เห็นได้ง่ายในเรื่องของคนต่างชาติเข้ามาศึกษาในประเทศของตน ซึ่งส่วนนี้สามารถทำเงินเข้าประเทศตนได้มาก

๗) “ศูนย์การศึกษาวิจัยด้านรัฐสภาแห่งออสเตรเลีย” (The Australian Parliamentary Studies Center) โดย นาย Ian Harris เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรเครือรัฐออสเตรเลีย

ศูนย์ศึกษาด้านรัฐสภาได้จัดตั้งขึ้นในออสเตรเลีย โดยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาของออสเตรเลียได้ร่วมกันกับโครงการนโยบาย รัฐศาสตร์ และวิธีการปกครองที่ดีในมหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลียเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ที่สำคัญ ๒ ประการของศูนย์ศึกษาด้านรัฐสภา คือ

- ผลที่ได้จากการค้นคว้า : เพื่อส่งเสริมศูนย์ศึกษาด้านรัฐสภาในต่างประเทศมากขึ้นในออสเตรเลีย ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และอื่น ๆ

- เครือข่ายการค้นคว้า : เพื่อสร้างความเชื่อมโยงระหว่างผู้ทำการค้นคว้า และสถาบันด้านรัฐสภาในออสเตรเลีย ภูมิภาค และอื่น ๆ
- เครือข่ายทางนโยบาย : เพื่อส่งเสริมรัฐสภาในการอภิปรายนโยบายสาธารณะของออสเตรเลีย

โครงการสร้างเสริมสถาบันด้านรัฐสภาให้เข้มแข็ง โดยการสร้างขีดความสามารถทางด้านรัฐสภามีความพยายามต่าง ๆ ในการดำเนินงาน โดยมีความมุ่งหมายที่จะตรวจสอบเหตุแห่งความสำเร็จและความล้มเหลวในการสร้างขีดความสามารถด้านรัฐสภาที่เกิดจากความพยายามที่จะทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติมีความเข้มแข็งและมีความทันสมัย ซึ่งก็มีความพยายามต่าง ๆ ดังนี้ ระบบสภาคู่ การคัดเลือกสมาชิกวุฒิสภา โดยการเป็นตัวแทนสัดส่วน ระบบการลงคะแนนและการเพิ่มจำนวนสมาชิกวุฒิสภา การจัดหาทุนสำหรับพรรคการเมือง การบริหารงานด้านรัฐสภาที่เป็นอิสระ เป็นต้น

ง. การนำเสนอคำตอบของแบบสอบถาม เรื่อง “ระบบสำหรับการบันทึกรายงานการประชุมที่เป็นทางการของรัฐสภา” (Systems for transcribing official reports of Parliamentary sittings) โดยนาย Abdeljalil Zerhouni เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โมร็อกโก

การจัดพิมพ์เผยแพร่การอภิปรายทางรัฐสภาเป็นสิ่งสำคัญในทางประเพณีด้านรัฐสภาทีเดียว และยังเป็นเอกสารอ้างอิงไม่เพียงเฉพาะสมาชิกรัฐสภาเท่านั้นแต่ศาล เช่น ผู้พิพากษา ทนายความยังสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้อีกด้วย นอกจากนี้ ยังทำให้ประชาชนมีความรู้ในงานด้านรัฐสภาเพิ่มขึ้นอีกด้วย และด้วยการพัฒนาของเทคโนโลยีทางด้านข้อมูลและการสื่อสารที่ดีขึ้น รัฐสภาของหลายประเทศ จึงนำประโยชน์จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีมาใช้และนำมาคิดตั้งระบบการบันทึกรายงานที่มีความทันสมัย ตนจึงได้จัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวขึ้น เพื่อเป็นการแบ่งปันประสบการณ์การใช้ระบบบันทึกรายงานการประชุมในรัฐสภาจากประเทศต่าง ๆ การศึกษานี้มุ่งแสดงข้อมูลที่ได้รับจากการเผยแพร่แบบสอบถามและพยายามทำการประเมินระบบการบันทึกรายงานระบบต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในรัฐสภา

การนำเสนอแบบสอบถาม ตนได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังเลขาธิการรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิก ASGP (มากกว่า ๒๐๐ แห่ง) ทั้งในรูปแบบของภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส โดยสามารถแบ่งแยกเป็นส่วนต่าง ๆ ได้แก่ กรอบด้านกฎหมาย โครงสร้างการปฏิบัติงาน รายละเอียดของระบบที่ใช้อยู่ ระยะเวลาการจัดทำและการประเมินระบบ

กรอบด้านกฎหมาย การจัดทำบันทึกการประชุมพร้อมกับการเผยแพร่บันทึกการประชุมของรัฐสภานั้นขึ้นอยู่กับกฎหมาย เช่น กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ทั้งนี้มีผู้ส่งแบบสอบถามทั้งหมด คือ รัฐสภาจากประเทศต่าง ๆ จำนวน ๕๔ แห่ง มีผู้ตอบคำถามเกี่ยวกับกรอบงานด้านกฎหมายคิดเป็นร้อยละ ๗๓ ในจำนวนนี้ ร้อยละ ๒๕ กระทบการจัดทำและเผยแพร่รายงานการประชุมสภาอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายนอกเหนือจากรัฐธรรมนูญ เช่น ในโมร็อกโก รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้

ในมาตรา ๔๓ ว่า “การประชุมรัฐสภาให้เป็นการเปิดเผย” ดังนั้น รายงานการประชุมก็จะนำไปเผยแพร่ในราชกิจจานุเบกษาด้วย

โครงสร้างการปฏิบัติงานของการจัดทำและการเผยแพร่รายงานการประชุมสภา รัฐสภาทุกประเทศมีให้บริการทางด้านนี้อยู่ภายในหน่วยงานของตนเอง เว้นแต่ รัฐสภาของประเทศลักเซมเบิร์กกับนามิเบียที่ต้องใช้บริการจากหน่วยงานภายนอก และรัฐสภาแต่ละประเทศก็มีจำนวนเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในด้านดังกล่าวในอัตราที่แตกต่างกันไป ที่เห็นได้ชัด คือ รัฐสภาเคปเวิร์ด มีเจ้าหน้าที่เพียง ๒ คน ขณะที่สภาผู้แทนราษฎรของญี่ปุ่นมีถึง ๑๖๘ คนที่ปฏิบัติภารกิจในการจัดทำรายงานการประชุม แต่โดยเฉลี่ยอยู่ที่ ๔๐ คน

รายละเอียดของการจัดทำบันทึกการประชุมสภา ปัจจุบันรัฐสภาส่วนใหญ่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดทำบันทึกการประชุมสภา มีเพียงรัฐสภาของบางประเทศเท่านั้นที่ยังใช้ระบบดั้งเดิมอยู่ ทั้งนี้คำว่าระบบดั้งเดิมนั้นสามารถจำแนกออกได้เป็น ๒ แบบ คือ ระบบบันทึกเสียงลงคาสเซตหรือแถบบันทึกเสียง (ประเทศที่ใช้วิธีนี้ได้แก่ จอร์แดน แอลจีเรีย แซมเบีย เคปเวิร์ด โมนาโก และเนเธอร์แลนด์) และระบบบันทึกตัวเลข (ได้แก่ ประเทศกรีซ ซิลิ เซอร์เบีย และสเปน)

สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ สามารถจำแนกได้เป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ๑) การบันทึกโดยระบบเสียงดิจิทัล หลังจากได้รับข้อมูลที่เป็นเสียงมาแล้ว เสียงนั้นก็จะถูกส่งผ่านเครือข่ายไปยังกลุ่มผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ และจัดพิมพ์ออกมาเป็นตัวอักษร ๒) ระบบตัวเลขที่ใช้ซอฟต์แวร์ของการจัดทำบันทึกการประชุมเป็นตัวช่วย ใช้การสลับเปลี่ยนการจดบันทึกทุก ๕ - ๑๕ นาที (ตามแต่กรณี) เจ้าหน้าที่จดเป็นตัวเลขและแปลไปเป็นข้อความที่สมบูรณ์โดยใช้ซอฟต์แวร์พิเศษเฉพาะ เช่น ในรัฐสภาของบราซิล เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น โรมานี ออสเตรเลีย แคนาดา และอิตาลี (วุฒิสภา) ๓) ระบบทางอิเล็กทรอนิกส์ของการจำเสียงพูดหรือการป้อนข้อมูลด้วยเสียง (voice recognition) เช่น อิตาลี เซาตูเมและปรินซิปี

การเผยแพร่บันทึกการประชุมสภา สิ่งท้าทายที่สำคัญของการจัดทำและการเผยแพร่บันทึกและรายงานการประชุมสภา ก็คือ ระยะเวลาของแต่ละสภามีระยะเวลาในการจัดทำเผยแพร่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบบและวิธีการที่ใช้รัฐสภาของประเทศจัดทำและเผยแพร่บันทึกการประชุมสภาภายในระยะเวลาไม่ถึง ๒๔ ชั่วโมง เช่น บราซิล สวิตเซอร์แลนด์ แคนาดา อังกฤษ ฝรั่งเศส ภูเวด และอิตาลี ขณะที่บางประเทศใช้ระยะเวลา ๒๔ - ๔๘ ชั่วโมง เช่น โมร็อกโก แอฟริกาใต้ และบางประเทศที่ใช้ระบบบันทึกแบบดั้งเดิมใช้เวลาจัดพิมพ์เผยแพร่ ๗ วัน ได้แก่ บัลแกเรีย บูร์กินาฟาโซ วันดา ส่วนประเทศที่มีได้จัดพิมพ์เองเช่น ลักเซมเบิร์ก ซึ่งต้องจ้างบริษัทภายนอกมาเป็นผู้จัดทำนั้นใช้เวลา ๒ - ๓ สัปดาห์ทีเดียว

การเผยแพร่จะทำการเผยแพร่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งผ่านอินเทอร์เน็ตและผ่านเว็บไซต์ของรัฐสภาหรือเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ทางการ

การประเมินผลระบบ จากคำตอบที่ได้รับ ร้อยละ ๖๘ ให้ความสนใจกับระบบการบันทึกการประชุมที่ใช้อยู่และร้อยละ ๓๒ เห็นว่าระบบที่ใช้อยู่นั้นดีเยี่ยม แต่อีกร้อยละ ๒๘ ไม่ให้ความสนใจกับระบบที่ใช้อยู่

ผลการเลือกตั้งกรรมการบริหาร (Executive Committee) แทนตำแหน่งที่ว่าง ๑ ตำแหน่ง

เนื่องจากมีสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารเพียงคนเดียว คือ นาย Abdeljalil Zerhouni เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรโมร็อกโก ดังนั้น นาย Zerhouni จึงได้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารแทนตำแหน่งที่ว่าง ๑ ตำแหน่ง โดยไม่ต้องมีการลงคะแนนเสียง

ผลของการแก้ไขข้อบังคับสมาชิกเลขานุการรัฐสภา

คณะกรรมการบริหารของสมาคมฯ ได้เสนอแก้ไขข้อบังคับ ASGP ต่อที่ประชุม ASGP ตามที่ นาย Ian Harris เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรเครือรัฐออสเตรเลียและอดีตนายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักรได้เสนอมา โดยที่ประชุม ASGP เห็นชอบให้มีการแก้ไขดังนี้

ข้อ ๑ : ตัดคำว่า “Section VII, Article 26” ออก และใส่คำว่า “Section VIII, Article 27” แทน

เหตุผล : เนื่องจากความผิดพลาดในข้อบังคับของสมาคมฯ เอง

ข้อ ๕ : เพิ่มใน (๒) ว่า “the procedure set out in sub – paragraph (1) will apply to suspension of members”

และข้อ ๑๐ (๒) : ตัดคำว่า “decide” ออก และใส่คำว่า “report to the Association”

เหตุผล : เนื่องจากเห็นว่า การพักหรือการสูญเสียสมาชิกภาพควรให้ที่ประชุมของสมาคมฯ เป็นผู้พิจารณาตัดสิน ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากรายงานของคณะกรรมการบริหารมากกว่าที่จะให้คณะกรรมการบริหารเป็นผู้ตัดสินเพียงฝ่ายเดียว

ร่างระเบียบวาระการประชุม ASGP ประจำปี ๒๕๕๐ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

สำหรับกำหนดการประชุมสมาคมเลขานุการรัฐสภาฤดูใบไม้ร่วง ปี ๒๕๕๐ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิสนั้น มีร่างระเบียบวาระการประชุมดังนี้

ก) การอภิปรายทั่วไป (General Debate)

- “กระบวนการด้านรัฐสภาสำหรับการวางระเบียบวินัยและการขับสมาชิกออกจากตำแหน่ง” (Parliamentary procedures for the disciplining and expulsion of Members) โดยนาย Ian Harris (เครือรัฐออสเตรเลีย)

- “การขับออกจากตำแหน่ง : ยังคงเป็นกระบวนการที่มีลักษณะตรงประเด็นกับปัญหา – การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน” (Impeachment : still a relevant institution – Recent changes) โดยนาย Hans Brattesta (ราชอาณาจักรนอร์เวย์)

- “การทูตรัฐสภาในฐานะเป็นวิธีการทางเลือกที่มีประสิทธิผลสำหรับการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ การทำงานร่วมกัน และความเป็นประชาธิปไตย – สิ่งท้าทายและโอกาส” (Parliamentary Diplomacy as an effective alternative means for the promotion of international

cooperation, synergy and democracy – Challenges and opportunities) โดยนาย Zingile A. Dingani (สาธารณรัฐแอฟริกาใต้)

- “เฝ้าดูสุนัขเฝ้าบ้าน : รัฐสภาและความรับผิดชอบ” (Watching the watchdogs : Parliaments and accountability) โดยนาย Zingile A. Dingani (สาธารณรัฐแอฟริกาใต้)

- “มิติ/การพัฒนาใหม่ ๆ ในรัฐสภาแห่งภูมิภาคในแอฟริกา : รัฐสภาทั่วภูมิภาคแอฟริกาและสภาของภูมิภาค – บทบาทและความท้าทาย” (New dimensions/developments in Regional Parliaments in Africa : The Pan – African Parliament and regional Assemblies – roles and challenges) โดยนาย Samuel Waweru Ndindiri (สาธารณรัฐเคนยา)

ข) การนำเสนอประเด็นอภิปราย (Communications)

- “สิ่งพิมพ์เผยแพร่ของรัฐสภาในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์” (Publications of Parliament as part of its public relation Policy) โดยนาย Tomasz Glanz (สาธารณรัฐโปแลนด์)

- “เทคโนโลยีใหม่ในฐานะเป็นวิธีการในการสื่อสารภายในสำหรับการบริหารด้านรัฐสภา” (New Technologies as a way of internal communication within the Parliamentary Administration) โดยนาย Tomasz Glanz (สาธารณรัฐโปแลนด์)

- “องค์การรัฐสภาระหว่างประเทศในโลก : วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และประเด็นที่อยู่ในความสนใจ” (Interparliamentary organizations in the world : objectives, functions and areas of interest) โดยนาย Carlos Hoffmann Contreras (สาธารณรัฐชิลี)

- “บทบาทของสมาชิกรัฐสภาผู้ซึ่งมิได้มีตำแหน่งทางการในพรรคการเมือง” (The Role of the backbencher) โดยนาย Douglas Millar (สหราชอาณาจักร)

- “การจัดการกิจการต่าง ๆ : การสร้างความต้องการของการวางแผนล่วงหน้าให้เกิดความสมดุลด้วยความสามารถในการยืดหยุ่นได้” (Managing Business : Balancing the demands of Forward Planning with Flexibility) โดยนาย Ulf Christoffersson (ราชอาณาจักรสวีเดน)

- “ความร่วมมือของภูมิภาค” (Regional cooperation) โดยนาง Georgeta Ionescu (โรมาเนีย)

- “วิธีในการเตรียมการประชุมสภาในโกตดิวัวร์” (Methods for preparing a Session of Parliament in Côte d’Ivoire) โดยนาย Brissi Lucas Guehi (สาธารณรัฐโกตดิวัวร์)

- “ระบบสภาในกัมพูชา” (Parliamentary system in Cambodia) โดยนาย Sarith Oum (ราชอาณาจักรกัมพูชา)

- “การกำหนดกรอบการเจรจาหารือระหว่างสมาชิกวุฒิสภาบुरुндіและราษฎรผู้เลือกตั้ง” (Establishment of a permanent framework of dialogue between the members of the Senate of Burundi and their electorate) โดยนาย Edouard Nduwimana (สาธารณรัฐบुरुнді)

- “ปัญหาที่เหยื่อจากเหตุความรุนแรงได้ประสบจากการสมานฉันท์ของชาติ” (On the problems experienced by victims of state violence in relation to national reconciliation) โดยนาย Marc Rwabahungu (สาธารณรัฐบุรุนดี)

ค) แบบสอบถามและรายงาน

- การนำเสนอคำตอบของแบบสอบถามเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภากับสื่อ” (Parliamentary Relations with the Medias) โดยนาย Xavier Roques (สาธารณรัฐฝรั่งเศส)

- การนำเสนอคำตอบของแบบสอบถามเรื่อง “อำนาจอิสระในด้านกฎหมาย ด้านการเงิน และด้านการบริหารของรัฐสภา” (Parliamentary legal, financial and administrative autonomy) โดย นาย Alain Delcamp (สาธารณรัฐฝรั่งเศส)

ง) การนำเสนอความร่วมมือระหว่างสมาคมเลขาธิการรัฐสภา (ASGP) สหภาพรัฐสภา (IPU) กับสหภาพการกระจายเสียงของยุโรป (EBU) และความร่วมมือระหว่าง ASGP/IPU กับองค์การสหประชาชาติในเรื่องการสื่อสารด้านรัฐสภา โดยนาย Anders Forsberg เลขาธิการรัฐสภาสวีเดน

จ) การอภิปรายในประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติม (คัดเลือกโดยคณะกรรมการบริหารในการประชุม ASGP ประจำปีฤดูใบไม้ร่วง ปี ๒๕๕๐)

ฉ) ข้อซักถามเกี่ยวกับการบริหารงานและการเงินของสมาคมฯ

ช) พิจารณาหัวข้อสำหรับการอภิปรายร่างระเบียบวาระการประชุม ASGP ประจำปีฤดูใบไม้ผลิ ปี ๒๕๕๑